

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo oceloletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejeman mesečno K 1.90

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izveniš nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopis se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. Za
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Pred volitvami v kranjsko trgovsko in obrtno zbornico.

Pretoklo soboto smo priobčili proračun obrtne in trgovske zbornice za leto 1912. Te številke so zelo zanimive in ilustrirajo pojme in načela kranjskih liberalcev o obrtnih in trgovskih koristih bolj kakor cele knjige. Sodeč obrtniško in trgovsko korporacijo po teh številkah služi ta institucija predvsem koristim njenega uradništva, ne pa našim trgovcem in obrtnikom in bi preje zaslužila ime uradniška zbornica.

Poglejmo! Kranjski obrtniki so plačevali lani zbornične doklade 6 odstotkov, ki se je pa letos zvišala na 8 odstotkov, to je 83.736 K. To pomeni za kranjske obrtnike, ki kakor znano niso prav posebno z denarjem založeni, že lep denar. In kam gre ta vsota, mar za prospeh našega obrtništva? O tem ni govora! Kakor proračun za l. 1912 kaže, bodo znesli letošnji izdatki 75.131 K. Od teh izdatkov gre za zbornično uradniško osebje in pisarno nič manj kakor 54.531 K, torej 72,5 odstotkov od vseh izdatkov in samo ostalih 20.000 K se uporabi za razstave, učne namene, ustanove in pospeševanje obrti. Torej od cele vsote, ki jo plačuje kranjski obrtnik, gre komaj četrtina v prospeh naše obrti in trgovine, vse drugo porabi sama uprava zbornice. To so razmere, ki dokazujejo, da ni naša obrtna in trgovska zbornica zastopnica obrtnih in trgovskih koristi, ampak da so samo jasli, iz katerih zoblje nekaj ljudi.

Sedaj si pa oglejmo še »delo«, katero upravljajo ti možje. Razen par notic, ki jih prestavijo na slovenski jezik in ki javljajo naši trgovski javnosti, da je tu in tam kak trgovec v konkurenca ali da se je tam in tam kaka razstava otvorila, nima naš obrtnik od te zbornice popolnoma ničesar. Če bi še doklad ne plačeval in v zbornico ne volil, bi sploh ne vedel, da ta stanovska korporacija eksistira. Nobenih predavanj, nobenih poučnih tečajev, nikakih informacij, ki bi služile našemu obrtniku, nobenih razstav strojev in poučnih demonstracij! To je dobro, da ni naš obrtnik navezan ali količkaj odvisen od te korporacije. Kako naj pa uradniki, ki imajo juridične študije, dajejo strokovnjaške svete o stvareh, ki jih ne razumejo? Zato pa pomeni ta zbornica pravo mrtvilo za domačo obrt. Trgovska zbornica, taka kakor je zdaj,

je za obrtništvo popolnoma brez pomena. Osebo, katero opravlja zbornične posle, ima toliko pojma o trgovski nabornosti, da mu mora računne deželni uradnik sestavljati.

Veliko več smisla kakor ga ima trgovska in obrtna zbornica, ima za obrtnaš deželni pospeševalni urad. V kratki dobi še ne enega celega leta je pokazal veliko več praktičnega pomena in dokazal, da je edino mesto, kjer najde obrtnik strokovnjaškega sveta in podpore. Liberalizem vedno trdi, da je zaščitnik našega srednjega stanu in takozvanih meščanskih strank. Razvoj razmer v naši deželi pa je pokazal, da je ravno narobe. Liberalna stranka, ki je imela toliko let obrtniško in trgovsko zbornico v svoji roki, bi lahko to korporacijo tako preosnovala, da bi naša obrt in trgovina od nje kaj imela, pa tega ni storila. Naši ljudje so pa takoj, ko so prišli do besede v deželi, mislili na to, kako bi tudi obrt in trgovino dvignili. V liberalni dobi je določala dežela v pospeševanje obrti 10.000 K, pa še tistih ni izplačevala, sedanja deželna uprava pa žrtvuje v ta namen blizu 80.000 K.

Ta dejstva naj imajo pred očmi obrtniki in trgovci, ki stoje pred volitvami v obrtniško in trgovsko zbornico. Kdor hoče, da se ta korporacija našim obrtnim in trgovskim razmeram primerno preosnuje, da se dvigne iz tega mrtvila, bo oddal svoj glas za kandidata S. L. S.

Liberalna skrb za kmela.

Celovec, 24. januarja.

Zanimivo je, kako slovensko liberalno časopisje stika po vseh vsenemških listih in išče tam napadov na Slovenca, če ni liberalcev, ter jih z izrednim zadovoljstvom prinaša »slovenski inteligenci«. Časnik za »slovensko inteligenco« ima v današnji številki zopet napad na dr. Brejca. Dr. Brejca baje nemške kmete davi, kakor svoj čas grozoviti Polifem uboge potnike.

Težko je uganiti, zakaj se tako piše? Ali hoče dnevnik za »slovensko inteligenco« morebiti s tem opravičevati nastopanje svojih lastnih pristašev napram slovenskim kmetom v slično žalostnem položaju?

Slučajno pa je dotično poročilo nemških listov velikanska bedarija! Ti nemški listi napadajo dr. Brejca, ker jim mrzi v dno njihove duše, da niso mogli zastopstva konkurza Cen-

tralkasse dobiti v svoje kremplje in uničiti vso nemško krščansko-socialno organizacijo v deželi. Dr. Brejca v ti zadevi ni spravil še nobenega kmeta niti pred sodnijo, veliko manj na dražbo. Nasprotno! On je vse ukrenil in vse tako uravnal, da se likvidacija vrši počasi in mirno in da je upati, da se vse izvrši brez večje nesreče. »Bauernzeitung«. To je najzagrizenejši vsenemški lutrovski list. V ta list je baje pisal »krščanski socialce«, to je brčkone le neki F. Lackner, kateri je bil res ud Centralkasse, a menda še dozdej ni plačal jamstva. Prodal pa je posestvo in bo seve moral šteti svojih 1000 kron, temu pa ni kriv dr. Brejca. Opomniti se mora, da je oseb kot udov Centralkasse komaj en ducat, društva in zadrage pa jamčijo za udele z 20 kronami. Vrhu tega je upati, da se bo to jamstvo sploh še vrnilo, kajti sanacija napreduje.

Dr. Brejca si je pridobil samo pri ti stvari v deželi največjega ugleda na vse strani: na kako hvalečnost pri Nemcih, tudi pri kršč.-socialnih, ki se jih vlačijo iz pogube, seve ni dosti misliti: Nemci so Nemci; ako si lisico oprostil iz pasti, pazi da te ne ugrizne! A vsaj slovenski list bi moral imeti toliko narodne zavesti, da ne povzema slepo, kar piše narodni sovražnik in da ne napada tam, kjer bi moral priznavati, da je Slovenec si zadobil največjega ugleda, ker se je posvetil silno težavnemu delu z najboljšimi svojimi močmi.

Deželni zbor kranjski.

Seja dne 25. januarja 1912.

Od vlade navzoč deželni predsednik eksc. baron Schwarz.

Deželni glavar otvori sejo in imenuje za zapisnikarja dr. Zajca in dr. Novaka.

Poslanec eksc. baron Schwegel in Schollmayer-Lichtenberg sta se opravičila, poslanec baron Codelli je že od zadnjč opravičen. G. knezoškof je zadržan.

Naznani različne predloge.

RAZLIČNI PREDLOGI IN INTERPELACIJE.

Od naše strani so se vložili sledeči predlogi:

Dr. Zajca je vložil predlog, da se zakon o varstvu ptic, sklenjen dne 20. julija 1910 izpremeni v tem smislu, da politična oblast prve stopnje po-

zasišanju župana občine sme izjemoma dovoliti lov takih ptic, ki po § 3. navedenega zakona ne spadajo med škodljive.

E. Jarc je vložil predlog, naj se v zvezi s slovensko trgovsko šolo osnuje v Ljubljani dvorazredna ženska trgovska šola.

Poslanec Zabret in tovariši so vložili interpelacijo na deželnega predsednika, ali hoče nujno odrediti vse potrebno, da se državna cesta, ki pelje iz Kranja v Kokro, popravi in zagotovi nov most čez Kokro.

Poslanec Žitnik in tovariši predlagajo, naj država deželi dovoli primerno odškodnino z ozirom na zgradbe kanalov po severnih deželah.

Poslanec Matjašič in tovariši predlagajo, da se vinogradnikom v občinah Radovica in Drašiči dovoli brezobrestno posojilo.

Poslanec Matjašič in tovariši interpelirajo deželnega predsednika glede nekaterih posestnikov v občinah Radovica in Drašiči, ki niso dobili nobene podpore vsled škode, prizadete po toči.

Poslanec Lavrenčič in tovariši predlagajo, da se deželnemu odboru naroča, da razsodi o pravnem značaju premoženja meščanske korporacije v Kamniku in predlagajo, da se predlog izroči kmetijskemu odseku.

Nadalje so vložili interpelacije poslanec Gangl, Ribnikar in tovariši.

Glavar odkaže predloge odsekóm. Naznani še različne peticije, tičeče se podpor različnim korporacijam in osebam.

RAZLIČNA POROČILA DEŽELNEGA ODBORA.

Poročilo deželnega odbora o pobiranju nad 100odstotne doklade v občini Jablanica za leto 1912 se odda finančnemu odseku, poročilo, s katerim se predlaga izpremenjeni načrt zakona o izboljšanju pašnikov se odda kmetijskemu odseku, poročilo glede pobiranja 119odstotne doklade po davčni občini Polje v občini Vrabče za leto 1912 se odda fin. odseku, poročilo o pobiranju 122odstotne doklade v davčnih občinah Gor. Jezero in Lipsenj v občini Stari trg pri Ložu se odda fin. odseku, poročilo o nekaterih uredbah, da se razbremenijo deželna blaznica na Studencu, se odda finančnemu odseku, poročilo o dveh osebnih zadevah pri dež-

LISTEK.

Josip Lovrenčič:

Jure.

Črtica iz naših gor.

Najdenček je bil Pologarjev Jure. Pologarjevi so ga dobili ob košnji na travniku za hišo, redili so ga in vzredili in v plačilo jim je moral biti hlapec in delati ko črna živina. Usmiljenja ni poznal pri Pologarjevih in prijazna, ljubeča beseda mu je bila tuja. Ze v otroških letih je skušil vse to in njegov duh se je razvijal počasi in težko. Pologarjevi so bili tega veseli, ker jim ni bilo treba poslati otroka v šolo in ga rediti osem let zastoj in ne bo mogel iti pozneje v svet za boljšim zaslužkom.

Tako je Jure delal dan za dnevom, leto za letom, ubijal svoje mlade moči — a odporne misli ni poznal. Jestji so mu dali in ga oblačili. Dovolj mu je bilo in drugega ni zahteval.

Rastel je in odrastel — a ostal je otrok, boječ in plah. Njegove velike tope oči so gledale prestrašeno in začudeno v svet in ob vsaki besedi, ki jo je izgovoril tiho in jecljaje, mu je obkročil široka usta smehljaj otroške zadovoljnosti.

Delal je in trpel in ni se čutil nesrečnega.

Pa tudi k njemu je prišlo čustvo nezadovoljstva in to tedaj, ko je prišel do prvega denarja in si ga potem želel vedno več.

Hrepenenje in njegove posledice so prišle tako. Nekega dne je šel po vasi, oči vprta v tla in dobil je krono. Lepo se mu je zadelo — a kam ni vedel ž njo. Shranil jo je in hodil posled vedno s povešeno glavo in v tla vprtimi očmi, da bi še dobil. Pa take sreče ni več imel.

Teden pozneje je bil v vasi sejem. Prišli so trgovci in havzirovci in postavili svoje šotore. Jure se je spomnil na krono in hodil okoli havzirovcev, gledal lepe nože, ogledalca s cesarjevo podobo, orgljice in drugo tako drobnjad in vse se mu je zdelo neizrecno lepo. A ni si upal vprašati po ceni, da bi kupil. Otroci, ki so se drli okoli šotorov so se mu smejali in ga dražili. Jure jih je pustil, hodil mirno od enega prodajalca do drugega, postal, gledal in se čudil. Pri enem se je ustavil dalj časa. Tam je stala Ogljarjeva Tončka in izbirala razglednice, na katerih so bile pozlačene rožice in pod njimi roki, ki se poslavljata, golobci z belim pisemcem v rdečem kljunčku, lepi srčki in spodaj drobne vrstice zaljubljene pesmi in kdo ve kaj še vse.

»O Jure!« prijazno smehljajoč se ga je pozdravila s prijaznim glasom. »Ali bi tudi ti rad kaj kupil?«

Nasmehnil se ji je, pokimal in pokazal krono.

»Jej, tako bogat si! Seveda lahko kupiš; kar izberi, ti bom pomagala!« Jure se je osrčil, pogledal vdano Tončko, potem prodajalca, ki mu je že začel razkazovati svoje blago.

»Orgljice!« je rekel Jure in prodajalec je vzel eno in poskušal igrati.

»Dobre so Jure, kar kupi!« mu je svetovala Tončka.

»Štirideset krajcarjev — deset ti še ostane,« je rekel prodajalec in mu jih dal.

»Petintrideset Vam da! Dosti imate,« je pomagala Tončka mešetariti. Mož se je upiral in pravil, da ne more, ker jih je kupil sam za isto ceno. A Tončka je le silila vanj in Jure je napravil kupčijo. Ves vesel je bil in začel igrati. Ni šlo — pa dovolj mu je bilo, da so se oglasile. Ne ene ne dveh ni rekel, samo nasmehnil se je hvaležno Tončki in odšel.

Tako je prišel Jure do orgljic in do spoznanja, da je denar nekaj velikega, ker zanj dobi, če ga ima, kar hoče. Orgljice so mu prinesle veselje, spoznanje, žalost. Ubogega se je začutil in mislil je in tuhtal, kako bi prišel do de-

narja, da kupi ob drugem sejmu zopet kaj lepega.

Tiste dni je umrla bogata Potokarica, Pologarjeva sestra, ki je dala Juretu večkrat kos belega kruha in ga podučila z ljubečo besedo kakor mati. Jure jo je šel kropit in po pogrebu z otroci k Potokarjevim, ki so delili po vaški navadi za ranjko drobiž vbogajme, Jure je dobil desetico, ker je bil nekako v zlahti.

Petindvajset krajcarjev je imel — a le premalo se mu je zdelo. Zato je tuhtal naprej in prišel do nove misli. Videl je, kako nosijo fantje za klobuki krivčke in druga peresa in sklenil je poiskati podobnih in jih prodajati. A kje jih dobiti? Spomnil se je, da je videl večkrat zleteti iz Belega čela, par sto metrov visoko skalnate navpične stene, orla in jastrebe, sokole in kragulje in sklenil je iti pogledat.

In šel je. Pod Belim čelom se je oglašil pri ogljarju, ki je imel tam svojo kočjo, in povedal Tončki, kaj misli. Njej je zaupal svojo skrivnost, drugemu ne. Tončka se mu je nasmehnila in mu odsvetovala plezati po steni do ptičjih gnezd.

»Visoko je in prej ko prideš do njih, se ti začne motiti in padaš. Nevarno je Jure!«

Jure ni poslušal. Šel je iz ogljarjeve kočje, igral med poljo na orgljice in

dobrodelnih zavodih v Ljubljani se odda personalnemu odseku, poročilo o pobiranju 124, odnosno 201 odstopne doklade v občini Trnovo za leto 1912, se odda fin. odseku, poročilo o nekaterih premembah zakonskega načrta o davščini na vrednostni prirastek nepremičnin se odda fin. odseku.

VOLITEV DEŽELNEGA ODBORNIKA IZ MESTNE KURIJE.

Dr. Tavčar je odložil svoj mandat v deželni odbor. Glavar pozove poslance mestne kurije, da izvolijo namesto njega drugega iz svoje skupine. Imenuje verifikatorja.

Oddanih deset glasov, 9 je dobil dr. Karel Triller, 1 Višnikar.

Izvoljen je dr. Triller.
Glavar: Ali dr. Triller sprejme? Dr. Triller: Sprejemem. Glavar: Treba je še izvoliti namestnika. Oddanih 10 glasov, 9 je dobil Reisner, 1 Višnikar. Izvoljen je Reisner.

Priidejo na vrsto poročila različnih odsekov.

POROČILA VERIFIKACIJSKEGA ODSEKA.

O izvolitvi poslanca Vehovca.

(Poročevalec posl. Jarc.)

Poročevalec razloži, kako se je volitev izvršila. Volitev je bila pravilna. Zato odsek predlaga:

Visoki deželni zbor skleni: Izvolitev Ivana Vehovca za deželnega poslanca kmetijskih občin volilnega okraja Trebnje—Višnja gora—Zužemberk—Mokronog—Litija—Radeče se potrudi.

Pri glasovanju se predlog z vsemi glasovi sprejme.

Izvolitev Reisnerja in Ribnikarja.

(Poročevalec dr. Pegan.)

Poročevalec se sklicuje na tozadevno poročilo deželnega odbora in odseka in predlaga:

Odsek predlaga: Visoki deželni zbor skleni: Izvolitev gospodov Jožefa Reisnerja in Adolfa Ribnikarja za poslance mestnega volilnega okraja Ljubljane se ne odobri.

Debata.

Posl. dr. Tavčar: Predlog pomenja nasilstvo in nepostavnost. Če bi sv. Duh prišel in govoril z ognjenim jezikom, bi ne prepričal večine, tudi dr. Kreka ne. (Dr. Krek: Ta opazka je preneumna! Kaj sem Vam pa jaz naredil? Dr. Tavčar: Glede izraza »preneumna«, ne apelujem na g. deželnega glavarja, ampak prepuščam to g. dr. Kreku.) Mi smo l. 1908. tu sklenili težak kompromis glede deložnosti in vsako obstrukcijo označili za bolezen. Zato smo pritrdili volilni reformi. To se nam še danes očita, češ, da smo mi premehki. (Ribnikar pritruje.) Če bi se mi takrat ne bili udali, bi morebiti še danes tu meli mi večino. (Različne opazke.) Večina ima pravico porabljeni svojo moč, mora stati na postavnih podlagi. (Ploskanje in pritrdjevanje pri poslancih narodnonapredne stranke.) Dr. Krek je naj nekje rekel, da je vse pravica, kar večina hoče. (Dr. Krek ugovarja.) Proti temu slovesno ugovarjam. (Dr. Krek: Kje sem to govoril? Dr. Tavčar: Pisalo se je. Če pa niste govorili, ne velja kar sem rekel.) G. deželnega glavarja spominjam na tista kompromisna pogajanja. Takrat je g. glavar kot sedanjí voditelj S. L. S. izjavil, da se v mestnih okrajih, dokler se ne bo deželni red postavno izpremenil, ne bo glede tega ničesar ukrepalo, kar bi obstoječi volilni red tangiralo. Govornik se peča s poročilom deželnega odbora in ga kritikuje

ko je prišel tik pod steno, je pogledal, kod bi najlože do gnezda prišel. Prej jih je moral se izslediti in zato je začel lučati kamenje na vse strani stene. Par sokofov in divjih golobov je spodil. Dosti mu je bilo za sled. Plezal je po steni navzgor. Tončka je gledala od daleč in se čudila Juretovi drznosti. Bala se je, da se mu zdaj zdaj spodrsne, da se odtrga trava, ki je tu in tam poganjala iz stene in se je držal zanjo, in bo strmoglavil v prepad. Toda Jure je plezal počasi in gotovo, prišel do jam, v katerih so gnezdihi ptiči, pobiral peresa in jih deval v njedri. Ko je pobral, kar je mogel, je zlezal previdno s stene in šel zopet do ogjarjeve kočice, da se postavi pred Tončko in ji pokaže lepa peresa.

»Revček«, si je mislilo dekle, ko je stopil v kočico in mu ponudila kislega mleka. Vzel je in pil. Potem ji je razkazoval peresa.

»Pa nikar ne hodi, Jure, več na steno. Ponesrečil bi in škoda bi te bilo. Dober fant si — še jokala bi za tabo!«

Tako lepo prijazno je izgovorila besede, da je postalo Juretu milo pri srcu in ji je obljubil, da ne poide več.

(Dalje prih.)

v juridičnem oziru. Če obvelja vaše naziranje, ste absolutni gospodarji in nima v deželnem zboru nihče govoriti.

Dež. glavar ukori posl. Višnikarja, ker je rabil besedo: »absolutni lumpje«. Jaz izjavim, da kakor hitro bo taka beseda padla, ta ni vreden, da sedi v deželnem zboru. (Veliko pritrdjevanje pri večini.) Jaz bom takoj uporabil, ne da bi kaj naznanil, poslovnik in dotičnega dal takoj izključiti. (Veliko odobravanje pri večini. Poslanec Ribnikar nekaj ugovarja.)

Dež. glavar: G. Ribnikar, jaz vas pokličem k redu, če jaz govorim, nima nobeden meni nič ugovarjati. Če še kaj slišim, vas dam precej izključiti.

Dr. Tavčar: Jaz nisem slišal, da bi bil posl. Višnikar to rekel, če bi pa bil ta medklic padel, ga tudi jaz obsojam.

Višnikar: Rekel sem »absolutna lumparija«.

Dež. glavar: Ta izraz je neparlamentaren. Jaz Vas pokličem k redu, in ako se še kaj podobnega zgodi, vas bom izključil!

Dr. Tavčar: Prosim svoje somišljenike, da ohranijo mirno kri.

Govornik nadaljuje in navaja svoje pravne razloge glede občanov, ki imajo pravico v Ljubljani voliti. Meni, da bi nastala velika konfuzija pri volitvah v vseh občinah, tudi v kmečkih, ako bi obveljalo naziranje večine. Vi imate sami vtis, da predlagate nekaj krivičnega. Vi nas hočete uničiti. Nam so ti vaši eksperimenti dokaz, da naša stranka še živi in se je Vi bojite. (Ploskanje pri narodnonapredni stranki.) Apeluje na večino, naj odneha od tega predloga. Take krivice se maščujejo nad tistim, ki jih je sprožil. (Ploskanje pri narodnonapredni stranki.)

Dr. Triller utemeljuje še natančneje pravno naziranje predgovornika. Apeluje v zadnjem trenutku na lojalnost in vest večine, da ne sprejme predloga, ki pomeni naravnost zakonolomstvo. (Pritrdjevanje pri narodnonapredni stranki.) Vi hočete a tout prix, da se deželni zbor razpusti. (Ugovori pri večini.) Deželni predsednik pa naj vzame na znanje, da naša stranka odklanja razpust deželnega zbora, her hoče delati. (Dr. Lampe: Obrekovati.) in zato bo svoj strankarski interes čeprav s težkim srcem podredila splošnemu blagru. (Pritrdjevanje pri narodnonapredni stranki.) Apeliram na Vas, da tega sklepa ne storite, če ne boste šli iz te zbornice kot stranka, ki je lomila zakon in moralo. (Ploskanje pri narodnonapredni stranki.)

Glavar: Ta izraz je neparlamentaren. Jaz vas pokličem k redu!

Govornik konča: Ako predlog sprejmete, potem vam kličem: Na veselost svidenje na tem mestu!

Reisner: Ljubljana vam bo dala odgovor.

Ribnikar: Dežela ga bo dala! (Smeh pri večini.)

Glavar: Vi nimate besede!

Dr. Eger razloži svoje pravno mnenje. Meni, da bi se vsa podlaga javnega prava porušila, ako se predlog odseka sprejme. Konsekvenca bi bila, da bi mesto Ljubljana ne bilo v tem zboru zastopano.

Poročevalec dr. Pegan: Tu se ne gre za izpremembo volilnega reda, ampak za to, ali naj za Ljubljano ne velja to, kar velja za celo deželo. Dr. Tavčar je popolnoma prezrl, da za deželo velja določba, da imajo volilno pravico v zmislu § 6, b obč. reda tudi tisti, ki v občini ne stanujejo, a davke plačujejo. Bila bi velika krivica, če bi za Ljubljano ne veljalo, kar velja za celo deželo. (Veliko pritrdjevanje pri večini, ugovori pri manjšini. Ribnikar: Jaz nisem jurist, pa bi me bilo sram tako utemeljevati. Glavar: Besedo ima poročevalec.) Dr. Pegan: Ljubljanci, ki v okolici plačujejo davke, so tam občani, kakaj bi okoličani, ki v Ljubljani davke plačujejo, ne imeli te pravice? (Veliko pritrdjevanje pri večini. Ugovori pri manjšini. Dr. Triller: Diplomlo naj da nazaj! Glavar zvoni. Dr. Lampe: Vsak ima svoj paragraf! Veselost. Glavar zvoni.) Prosim, jaz imam svoje pravno prepričanje, vi pa svoje, to je sporna stvar in zato je grdo, kar je nekdo zaklical, naj diplomlo vrnem. Naj jo on prej, potem mu jaz sledim. V verifikacijskem odseku je bil tudi od naše strani jurist, jurist narodnonapredne stranke pa je rekel, da je v enakem slučaju razsodilo upravno sodišče. (Veselost.) Naj da na diplomlo nazaj! Zakaj ta stvar sploh ne spada v upravno sodišče, takega slučaja pa sploh ni še bilo. Kar se pa tiče ostalih članov verifikacijskega odseka, menim, da imajo naši kmečki poslanci isto pravico do svojega pravnega naziranja kakor advokati! (Viharno odobravanje.) Poročevalec se peča s postavo, in pravi, da če je med kakimi pa-

ragrafi kako nasprotje, se je treba vprašati za z misel cele postave, ne pa mrcvariti posamezne besede. (Tako je!) Kar se tiče pomisleka dr. Tavčarja, se, ako predlog sprejmemo, volilni okraj prav nič ne izpremene, ampak se le število volilcev poveča. (Pritrdjevanje pri večini.) Poročevalec dokazuje na besedilu zakona, da se je tudi g. dr. Triller zmotil. Besedilo, za katero se gre, se bistveno drugače glasi, kakor je dr. Triller citiral. (Veselost. Dr. Triller skrajno razburjen, dviga roke in kliče: Sramota! ter podobno. Dr. Tavčar prime dr. Trillerja za roki in ga vleče nazaj ter miri. Glavar zvoni.) Poročevalec navaja potem več slučajev, ko je parlament v slučajih, ko se pravno naziranje njegovo ni krilo z onim državnega sodišča, sklenil po svoje. Kar sme parlament, smemo tudi mi. (Ribnikar: Če je tako, potem bi lahko parlament tudi našega deželnega glavarja ne verificiral. — Smeh.) Poročevalec navaja iz dotičnih razprav v parlamentu, da je parlament izjavil, da spadajo take volilne stvari popolnoma v njegovo kompetenco, da je to njegova notranja zadeva, v kateri razsoja kakor on hoče. To velja tudi za nas v tem slučaju. (Veliko pritrdjevanje pri večini.) Vi ste klicali, da bomo šli, ako predlog odseka sprejmemo, domov z zavestjo, da smo zakon lomili. Jaz pa pravim, da če bi sklenili drugače, kakor je odsek predlagal, tedaj bi bili res prelomili zakon! (Veliko odobravanje in ploskanje pri večini.)

Glasovanje.

Glavar: Bomo glasovali.

Gangl: Na podlagi § 63 poslovnika izražamo željo, da se glasuje po imenih.

Glavar: Ni nobene določbe, da bi moral. (Poslanci manjšine: To je na prosto voljo!) Ne najdem razloga za to. Glasovali bomo po navadi.

Gangl: Po § 64 poslovnika zahtevam nasprotno glasovanje in štetje glasov.

Glavar: Tej zahtevi bom seveda ustregel. Prosim gospode, ki glasujejo za predlog, naj vstanejo.

Medtem poslanec Ribnikar izrече neko psovko na poslance večine, katero čuje poslanec Ravnihar. Ravnihar protestira. Večina kliče: Vun z njim!

Glavar šteje glasove in izjavi:

23 glasov za.

Glavar odredi nasprotno glasovanje in naznaní izid:

19 glasov proti.

Glavar: Predlog je sprejet. S tem sta gg. Reisner in Ribnikar prenehala biti poslanci. (Večina izraža svoje zadovoljstvo. Reisner in Ribnikar odhajata. Poslanci narodno - napredne stranke ju obkolijo in se od njihju poslavljajo s klici: »Živela poslanca Ljubljane! Na svidenje!« Poslanec Lampe: Pa še en liter vina! Veselost. Ribnikar in Reisner se odстранiti.)

POROČILA USTAVNEGA IN OBČINSKEGA ODSEKA.

Samostojna občina Sela pri Šumperku.

(Poročevalec posl. Jarc.)

Za ustanovitev samostojne občine Sela govore zlasti krajevne razmere in pa dejstvo, da bi se kril obseg nove občine, če se ji priklopi vas Babina gora, sedaj spadajoča v davčno občino Knežja vas, z obsegom šolske občine in župnije Sela. Če se pa ustanovi samostojna občina, pa iz upravnih ozirov nikakor ne kaže odložiti volitve občinskega odbora nove občine do takrat, ko poteče poslovna doba občinskega odbora sedanje krajne občine Dobrniče.

Odsek predlaga: Deželni zbor skleni: 1. Davčna občina Sela pri Šumperku z vašjo Babina gora, spadajočo sedaj k davčni občini Knežja vas, se izloči iz krajne občine Dobrniče in ustanovi kot samostojna občina Sela pri Šumperku. 2. Deželnemu odboru se naroča, da izposluje temu sklepu v zmislu § 3 obč. reda Najvišje odobrenje. Sprejeto.

Samostojne občine Leše, Ljubno in Mosto.

(Poročevalec posl. Jarc.)

Ustavni in občinski odsek se je posvetoval o razdružitvi krajne občine Mošnje v tri samostojne krajne občine Leše, Ljubno in Mošnje. Ker se je prepričal, da so razlogi, ki jih navaja deželni odbor v svojem poročilu za to razdružitve tehtni in upravičeni, zato je sklenil predlagati:

Deželni zbor skleni: 1. Krajna občina Mošnje se razdruži v tri samostojne krajne občine z imeni Leše, Ljubno in Mošnje, od katerih bode občina Leše, oziroma Ljubno obsegala davčno občino istega imena, občina Mošnje pa davčne občine Brezje, Mošnje in Otok. 2. Deželnemu odboru se naroča, da izposluje temu sklepu v

zmislu § 3. občinskega reda Najvišje odobrenje.

Sprejeto.

POROČILA FINANČNEGA ODSEKA.

Poročevalec Lenarčič predlaga, da se računski sklep deželnega posojilnega zaklada za 1910 odobri in izkaz imovine na znanje vzame.

Predsedstvo prevzame baron Liechtenberg.

Sprejeto.

Poroč. grof Margheri predlaga, da se računski sklep deželne prisilne delavnice za 1910 odobri.

Sprejeto.

Poroč. dr. Žitnik predlaga, da se računski sklep gledališkega zaklada za 1910, ki izkazuje 24.821 K 12 vin. rednih stroškov in 18.049 kron 76 vin. rednih dohodkov, tedaj 6771 K 36 vin. primanjkljaja, odobri in izkaz čiste imovine, ki znaša 453 776 K 09 vin. vzame na znanje.

Sprejeto.

Poroč. Lenarčič predlaga, da se računski sklep garancijskega zaklada dol. železnice z dohodki 183.317 kron 82 vin. in 294 586 kron 70 vin. vzame na znanje.

Sprejeto.

Poroč. Žitnik predlaga, da se računski sklep ustanovnih zakladov odobri in izkaz čistega imetja v znesku 4.559.855 K 32 vin. na znanje vzame.

Sprejeto.

Poroč. grof Margheri predlaga, da se računski sklep deželne okult. zaklada za 1910 odobri.

Sprejeto.

Poroč. Pogačnik predlaga, da se računski sklep pokojn. zakl. okrožn. zdravn. odobri in izkaz imovine v znesku 31.483 K 98 vin. na znanje vzame.

Sprejeto.

Poroč. Lenarčič predlaga, da se računski sklep muzejskega zaklada odobri in izkaz imovine v znesku 942.627 K 97 vin. vzame na znanje.

Sprejeto.

Poroč. Bartol predlaga, da se računski sklep normalnošolskega zaklada odobri in izkaz imovine (183.200 K) vzame na znanje.

Sprejeto.

Poroč. Pogačnik predlaga, da se računski sklep boln., blazn., porodn. in najd. zaklada odobri in izkaz imovine (709.092 K 57 vin., 165.720 kron 30 vin., 15.330 K in 14.600 K) vzame na znanje.

Poročevalec hvali, kako vestno spolnujejo zdravniki svoje dolžnosti, doba oskrbovalnih dni znaša 153 dni, dočim znaša oskrbovalna doba v Celovcu 253 dni. Posebno pohvali sedanjo vzorno upravo. Dohodki so se zvišali za 34.858 K 08 vin. Manj se je izdalo kot je bilo proračunjeno za 16.691 K 81 vin., kaže torej proti proračunu ugodni uspeh 51.549 K 84 vin., dasi je bilo število bolnikov leta 1910. oskrbovanih 10.171, torej za 300 več kot leta 1910. Posebno so faktični prihranki opaziti pri kurjavi, ki je znašala l. 1908. — 55.000 K, l. 1910 padla na 47.000 K in l. 1911, kakor je iz aktov razvidno bo znašala 42.000 K.

V blaznici je bilo l. 1910., 460 oseb, povprečna oskrbovalna doba je trajala 175 in pol dni, bolnik stane na dan 1 K 86 vin., bolnik v deželni hiralnici 1 K 86 vin., v hiralnici sv. Jožefa 1 K 2 vin. na dan. Skupnih stroškov za blaznice je bilo 149.872 K 02 vin. Splošno omenja, da je od otvoritve deželne bolnice do danes narastlo število oskrbovanih bolnikov od 5.199 na 12.765 v l. 1910.

Predlog odseka se sprejme.

Poroč. grof Margheri predlaga, da se rač. sklep grimskega zakl. odobri in izkaz imovine (154.047 kron 18 vin.) na znanje vzame.

Sprejeto.

Poroč. dr. Žitnik predlaga glede ureditve plač in starostne prekrbe deželnih cestarjev sledeče:

Cestarji se razvrste v tri kategorije. 1. kategorija dobi mesečno plačo 50 K, 2. kat. 55 K, 3. kat. 60 K.

V vsako kategorijo se vrsti ena tretjina cestarjev po službeni dobi in sposobnosti in pomaknejo iz ene v drugo po razmerju službenih let, sposobnosti in vedenju. Starostna, oziroma invaliditeta prekrba se določi od 12 K do 30 K mesečno po razmerju službenih let (10—40 let).

Vdovam se prizna polovica, sirotam ne glede na njih število do 16. leta miločina v polovičnem znesku vdovske prekrbine.

Nadalje se dež. odboru naroča, da sporazumno s cestnimi odbori izdela poslovnik za deželne cestarje.

Dr. Novak pri tej točki izjavlja, da nima demagogičnih namenov, če hoče v tem oziru kaj predlagati. Se spominja v nekaj besedah »ekskamotiranja« poslancev Ribnikarja in Reisnerja, pri čemer

pride do nekaj veselosti v zbornici. Govornik je proti temu, da se v predlogu fin. odseka omenja »lepo vedenje«, od katerega je tudi pomakneje v višjo kategorijo odvisno. Tudi plače se mu zdijo prenizke. (Klici iz večine: Za 60% so se zvišale!) Pa je še vedno premalo. Predlaga, da se »vedenje« črta in izenačijo deželni cestarji z državnimi.

Dr. Lampe: Čudim se, da se je oglašil pri točki, ko se gre za izboljšanje plač nižjim uslužbencem, gospod iz narodno-napredne stranke. (Veselost.) Popularno je višje plače zahtevati, toda stvar je ta, da, kadarkoli kaka resna stranka v tem oziru pride s kakimi izvršljivimi predlogi, pride za njo neresna stranka (Tako je!) in zahteva nekaj, kar je neizvršljivo. Na ta način so izvestne stranke v parlamentu pokopale uradniško predlogo. To je gola demagogija. (Pritrjevanje.) Kdo pa se je briga za deželne cestarje, dokler nismo mi prišli? (Tako je!) Ko so liberalci moč imeli, bi bili lahko stanje cestarjev izboljšali, pa niso nič storili! Če bi jaz hotel povedati podrobnosti, ki jih vem iz tistega časa, ko so v cestnih odborih imeli govoriti liberalni magnati, bi marsikaj lepega izvedeli, izvedeli bi n. pr., da so tistih par soldov, ki so bili za cestarje namenjeni, tisti gospodje večkrat sami v žep vtaknili! (Čujtel!) Danes so cestni odbori v poštenih rokah in se bo pazilo na redno delovanje. Sicer pa se mi čudno zdi, da prihaja predlog, naj še več izdamo, iz tistih klopi, kjer se nam vedno očita, da zapravljamo denar. (Nemir na narodno-naprednih klopih.) Gospod Novak, jaz vas zagotavljam, da s svojimi predlogi nobenega cestarja ne boste na svoj lim vlovili. Dr. Novaku ni všeč lepo vedenje. Narodno-napredna stranka zahteva dostojno vedenje. (Dr. Novak: Spovedne listke.) Kar se spovednih listkov tiče, ste vi g. dr. Novak, še v srednjem veku (Veselost) in jaz mislim, da ne bomo sploh dočakali, da bi se kdaj narodno-napredna stranka iz srednjega veka izkopala. (Ponovna veselost.) Jaz nisem v deželni upravi še nobenega spovednega listka videl. (Veselost.) Prosim, pregledajte vse akte, jih je cele kupe v registraturi, in če najdete kakšen spovedni listek, ga bomo v okviru dali (Velika veselost) in ga obesili v klubovi dvorani narodno-napredne stranke. (Burna veselost.) Kar se tiče lepega vedenja, zahtevamo to, kar se od vsakega deželnega uslužbenca zahteva, poštenost in vestnost. V tem oziru se bo morala cestarska služba temeljito reorganizirati in napraviti pragmatika. Mi stojimo na stališču, da je dober delavec vreden dobrega plačila.

Poročevalec dr. Žitnik zavrača trditve dr. Novaka. Dokaže, da dr. Novak poročila ni prebral. Cestarska služba je bila dozaj popolnoma neurejena in za cestarje skrajno slabo preskrbljeno, zdaj je vendar napravljena reforma. Kar se tiče zahtev dr. Novaka, naj mi pa navede vire.

Medtem je prevzel predsedstvo zopet deželni glavar, ki večkrat opomni dr. Novaka, da poročevalca nima motiti.

Pri glasovanju obvelja predlog, kakor ga je odsek stavil.

Poročevalec dr. Žitnik predlaga, da se bilanca melioracijskega zaklada, ki izkazuje koncem 1910 6.894.158 K 68 v pasiv, 4.370.625 K 5 v aktiv, torej 2.523.533 K 63 v dolga odobri in izkaz nepovračljivih stroškov v znesku 459.549 K 65 v vzame na znanje.

Poročevalec zavrača na podlagi poročila očitanja, ki so se v pogledu melioracijskega zaklada od gotove strani razširjala in jih imenuje obrekovanja.

Dr. Lampe: Čudim se, da se k tej točki ni oglašil noben član narodno-naprednega kluba. Na shodih so poslanci narodno-napredne stranke deželnemu odboru očitali, da je denar iz melioračnega zaklada zapravljaj in kradel. (Dr. Triller: Ni res!) Ampak jaz se nisem danes zato oglašil, da te napade zavračam, ampak le zato, da opozorim zopet, pod kako ugodnimi pogoji je dežela dobila melioracijsko posojilo. Od tedaj se je denarni trg vedno slabšal. Gospodje, berite, pod kakšnimi primeroma neugodnimi pogoji se je zdaj oddala državna renta, medtem ko smo mi dobili posojilo al pari! (Res je!) To je dokaz, kako koristno je bilo, da smo ob pravem času melioračno posojilo najeli.

Predlog odseka se na to sprejme.

Poročevalec dr. Krek, predlaga, naj se računski sklep deželnega zaklada za 1910 odobri.

Sprejeto.

Poroč. Pogačnik predlaga, naj se izplačilo prispevka 600 K za štiri gojence, ki so bili v šolskem letu 1911/12 sprejeti v ustanovni zaklad za gluhonemne vzame na znanje in se deželni odbor pooblasti, da sme enak letni prispevek izplačevati do končane učne dobe dotičnih gojencev.

Sprejeto.

Poroč. dr. Žitnik predlaga, naj se, dovolj od interesotov v odvodu a v Godoviču pobirati za leto 1912 140% d o k l a d e na vse direktne davke razen osebne dohodnine in naroča dež. odboru, da izposluje temu sklepu Najvišje potrjenje.

Sprejeto.

Poroč. Lenarčič predlaga, naj se dovoli po davčni občini Vrhnik a v pokritje stroškov za vodovod pobirati 130%, v občini Stara Vrhnika pa 180% d o k l a d o od vseh direktnih davkov razen osebne dohodnine. Dežel. odboru se naroča, da izposluje Najvišje potrjenje.

Sprejeto.

Poroč. dr. Žitnik predlaga, naj se občini Čelje dovoli pobirati 166% d o k l a d o na vse direktne davke razen osebne dohodnine in naroča dežel. odboru, da izposluje Najvišje potrjenje.

Sprejeto.

Poroč. dr. Žitnik predlaga, naj se občini S. v. Križ pri Svibnjem dovoli pobirati v davčni občini Sv. Jurij 110%, v davčni občini Svibnje pa 109% d o k l a d o na vse direktne davke razen osebne dohodnine in naj dežel. odbor izposluje Najvišje potrjenje.

Sprejeto.

Poročevalec dr. Žitnik predlaga, naj se občini Trava dovoli pobirati 126 odstotno d o k l a d o na vse direktne davke razen osebne dohodnine in naj dež. odbor izposluje najvišje potrjenje.

Sprejeto.

Poročevalec dr. Žitnik predlaga, naj se deželni odbor pooblasti, da onim okrajnocestnim odborom, kateri bodo pravorečno dokazali, da z 20% priklado ne morejo izhajati, dovoli za leto 1912 tudi višje, vendar pa ne 50% presegaajoče priklade na vse neposredne davke z dokladami vred, izvzemši osebno dohodnino.

Sprejeto.

Deželni glavar: S tem so vse točke dnevnega reda rešene, ker je zadnja (o dokladah v občini Postojna) prišla pomotoma na dnevni red.

Kmetijski odsek ima sejo danes ob 3. uri popoldne, upravni pa ob 4. uri.

Prihodnja seja jutri dopoldne ob pol 11. uri. Deželni glavar naznani dnevni red in sejo zaključiti.

Seja je trajala od 3/10. do 1/21. ure.

AHRENTHALOVA KRIZA.

Judovski listi, na čelu jim »Neue Fr. Presse«, so poročali, da se nameravajo poslanci nemškaronadne zveze ob zborovanju delegacij odločno zavzeti za Aehrenthal. V »Deutsche Nachrichten« je izšel tudi daljši članek, ki se je odločno zavzel za politiko grofa Aehrenthal. Odločilni politiki nemške narodne zveze so dolgo molčali, zdaj se je pa oglašil član načelstva nemške narodne zveze in objavil v »Die Zeit« članek, ki izjavlja, da nemškaronadna zveza odločno odklanja poizkus kakega prejuda glede njenega stališča v delegacijah. »Grazer Tagblatt«, ki zastopa najodločnejše koristi nemške narodne zveze, pa objavlja danes daljši članek, v katerem ostro nastopa proti judovskemu časopisju, v prvi vrsti proti »Neue Freie Presse«. »Grazer Tagblatt« pripada najhujšim nasprotnikom krščanskih socialcev, a pravi, da judje zato zabavljajo proti krščanskim socialcem, ker hočejo s kričanjem prepviti dejstvo, da je »Neue Freie Presse« lani poleti objavila članek, ki je napadal Nemčijo in povzročil v nemški državi veliko nevoljo proti Avstriji. Dopolnjen, ki je brez dvojbe inspiriran od voditeljih nemškaronadne zveze, izjavlja končno, da hočejo nemškaronadni delegati hoditi po lastnih potih, ki »Neue Freie Presse« in Aehrenthalu ne bodo všeč. »Prager Tagblatt«, list, ki je glede na svoja poročila precej zanesljiv, pa poroča z Dunaja: »Gotovo je, da se Aehrenthal ne udeležil več glavnega zasedanja delegacij. Aehrenthalova kriza se odloči v osmih do desetih dneh.

SESTANEK VLADARJEV TROZVEZE.

Dunaj, 25. januarja. Glede na poročila, da se sestane prestolonaslednik Fran Ferdinand v Benetkah s cesarjem Viljemom in s kraljem Viktor Emanuelom, izjavljajo diplomatski krogi, da so malo verjetna.

KDO VLADA V AVSTRIJI.

»Berliner Tageblatt« objavlja daljši članek, v katerem trdi, da vlada v Avstriji zdaj pravzaprav guverner dunajske zemljske banke Sieghart, ki dela vsako jutro z grofom Stürgkhom po dve uri. Ekscelencja Sieghart je sin judovskega kantorja Singerja. Pred 20 leti je bil častnikarski poročevalec v parlamentu; finančni minister Plener ga je ob Windschgrätzovem ministertvu spravil za uradnika v ministertvu, kjer je hitro napredoval. Ker je Sieghart čutil, da ga ovira judovska vera v karieri, se je pustil krstiti. Njegov boter je bil grof Stürgkh. Na Sieghartov nasvet je imenoval Bienerth Stürgkha za naučnega ministra. Sieghart bi bil rad sam postal tudi minister, a ker je izprevidel, da je to ne-

mogoče, se je zadovoljil z dobro plačanim mestom guvernerja zemljske kreditne banke. Sieghart bi zdaj rad postal član gosposke zbornice, pozneje pa baron, a njegovemu botru grofu Stürgkhu se dozda še ni posrečilo, da pridobi neko zelo visoko osebno za to, da bi postal Sieghart član gosposke zbornice. »Grazer Tagblatt« pristavlja poročilo »Berliner Tageblatt«: Zeleti bi bilo, da se sploh izloči Sieghartov vpliv iz avstrijske politike.

AVSTRIJSKI PRESTOLONASLEDNIK V BEROLINU.

Berolin, 24. januarja. (Zaseb.) Prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand se pripelje 28. t. m. v Berlin. Prestolonaslednik je prosil, da naj odpade slavnostni sprejem, a kljub temu ga sprejmeta na kolodvoru cesar Viljem in prestolonaslednik.

SAŠKI PRINC MAKS PROFESOR BOGOSLOVJA.

Kolin, 24. januarja. (Kor. urad.) »Kölnische Volkszeitung« poroča, da je imenovan saški princ Maks za profesorja bogoslovja v kolinskem nadškofijskem semenišču.

ČRNA ROKA V SRBIJI.

Srbski prestolonaslednik odstopil kot generalni nadzornik armade.

Belgrad, 24. januarja. (Kor. ur.) »Tribuna« poroča, da je radi diferenc z vojnim ministrom odstopil generalni nadzornik armade, prestolonaslednik princ Aleksander.

Belgrad, 24. januarja. (Zaseb.) Vojno ministertvo je premestilo več častnikov, ki so nastopili kot priče proti društvu Črna roka. Vojaški krogi sodijo, da je postalo društvo činitelj, ki vedno bolj vpliva na vprašanja armade. Prestolonaslednik je zato odstopil kot generalni nadzornik armade.

Belgrad, 24. januarja. (Zaseb.) Poslanec Misić je v skupščini izjavil, da Črna roka hujska častnike in da pripada velikim visokim častnikom Črni roki. Zahteval je ostro preiskavo in prepoved častnikom pristopati društvu Črna roka. Vojni minister pospešuje društvo in se je zato sprl s prestolonaslednikom, ki je zahteval, da naj nastopijo proti Črni roki.

ITALIJA IZPUSTILA 29 TURŠKIH VJETNIKOV.

Rim, 25. januarja. Uradno se poroča, da je preiskava dognala, da pripadajo na francoski ladji »Manuba« prijeti Turki turškim sanitetnim četam, in sicer so štirje zdravniki, ostali pa strežniki bolnikov. Laška vlada je zato ukazala izpustiti vseh 29 turških vjetnikov.

Pariz, 25. januarja. Na Francoskem so oficialni krogi zelo zadovoljni, ker so Lahi v 24 urah po odločnem nastopu Francije izpolnili zahtevo Francozov.

London, 25. januarja. Angleško časopisje, vladno in opozicionalno, je odločno zastopalo koristi Francije v laško-francoskem sporu. Angleški listi so pisali, da tako, kakor postopajo Lahi, postopajo le pirati.

Carigrad, 25. januarja. Turško časopisje ostro napada Lahe, ker so prijeli na »Manubi« 29 Turkov. Glede na blokado Džemena piše »Saba«, da ostane tudi ta korak Italije brezuspešen. »Tanin« pa piše, da bo Turčija mir toliko časa odklanjala, dokler ne pritisnejo nanjo skupno vevlasti in dokler ne nastopi z vojsko proti Turčiji ostala Evropa.

LAHI USTAVILI LLOYDOV PARNIK »BREGENZ«.

K tej vesti Reuterjevega urada je javila generalna direkcija avstrijskega Lloyd a c. kr. korespondenčnemu uradu: Parnik »Bregenz«, ki se nahaja na vožnji iz Bombaya v Trst, je zapustil 21. t. m. Aden, vest je torej najbrže resnična. Vendar ni generalni direkciji Lloyd a o tem dogodljaju ničesar znano. Sploh so se dogodili v zadnjem času slični slučajji, da so ustavile laške vojne ladje parnike, vendar ni pripisovati takim dogodkom nobene važnosti.

LAHI PRIČELI OBSOJATI VOJSKO.

Navdušenje za vojsko se je pričelo v Italiji polagoma obljajati. Zadnji dogodki s Francijo, ne posebno srečno in počasno prodiranje Lahov na bojišču in razne zgodbe o korupciji povodom vojske so povzročile, da zdaj Lahi ne sodijo več tako navdušeno o vojski, kakor ko je izbruhnila. Laško časopisje, ki je prej vojsko brezpogojno pohvalilo, je pričelo zdaj pisati precej ostre kritike. Milanski list »Lombardia« je pričel upravičevati ostro kritiko inozemskega časopisja o postopanju Lahov. Zelo ostro obsoja laško vlado milanski »Secolo«, ki obsoja, ker bodo morali Lahi hočeš nočeš še dolgo nadaljevati vojsko, ki lahko traja še leta. List piše, da so Lahi pričeli vojsko nepremišljeno. Neapeljski »Milano« piše, da je Italija nameravala kratko, slavno pustolovstvo, a zdaj mora izvajati z vztrajno potrpežljivostjo in z velikimi žrtvami osvajačno delo. Vojska mora Italijo finančno in vojaško

izčrpati. Nihče ne ve niti približno, kdaj da osvobe Lahi Tripolis. Turčiji se nič ne mudi, da bi sklenila mir, ker jo vojska v Tripolisu skoraj nič ne stane. Italijo bo pa stala vojska najmanj eno milijardo. Finančni minister namreč proračunava stroške vojske vsak dan z 1 in pol milijona lir, po osvojevalnem načrtu generala Caneva pa rabijo Lahi dve leti, da osvobe Tripolis. List ostro graja, ker je Italija tako slabo diplomatsko pripravila vojsko in zadene zato povsod na ovire. List grozi, da se bodo poslanci pečali z vlado, ker je vojsko slabo pripravila. V »Tribuna« pa toži laški zgodovinar Guilielmo Ferrero, ker nič ne naprej ne ve, kako da se bo razvijala kaka vojska.

IZFREMENJEN POLOŽAJ NA KITAJSKEM.

Boj do noža!

Mandžuanški principi in cesarica-vdova so izpremenili svojo taktiko. Sklenili so, da vladarska rodbina ne odstopi in da hoče vojsko, dokler se ena stranka ne uniči. Položaj je izpremenil Juansikajev smrtni sovražnik, general Tiehlian, bivši pravosodni minister in tatarski general, v Nankinu, ki je pobegnil z japonsko ladjo, ko so revolucionarji zasedli Nankin. Tiehlian se je povrnil v Pekin, da strmoglavil Juansikaja, katerega je tudi strmoglavil leta 1908. Mladi principi so vsi na Tiehlianovi strani in zahtevajo, da naj se mu poveri poveljstvo severnih vojaških čet. Juansikajev stališče je zato zelo omajano. V kitajski zmede pa se hočejo zdaj vmešavati tudi Japonci, kar dokazuje govor japonskega zunanjega ministra. Sedanji predsednik kitajske republikanske vlade pa izjavlja, da ne zaupa Juansikaju. Najnovejša poročila o položaju na Kitajskem slovejo:

London, 25. januarja. (Zas.) Japonski zunanji minister je govoril v Tokiu in je v svojem govoru zelo naglašal važnost japonsko-angleške zveze. Minister je nadalje izjavil, da dogodki na Kitajskem Japonce tako razburjajo, da je minister skupno z Angleško Kitajski ponudil svoje posredovanje, da se vlada z revolucionarji sporazume.

Sangaj, 25. januarja. (Zas.) Sunjatsen je brzojavno obvestil Vutinfana, da Juansikaju ne zaupa in da ne odstopi prej kot predsednik, dokler ne vevlasti ni priznajo kitajske republike. Če opusti Juansikaj svoje zveze z Mandžuanci in javno pristopi republiku, ga izvolijo za predsednika republike, nakar Sunjatsen odstopi.

Štajerske novice.

š V gornjegrajski okrajni zastop so izvoljeni iz trške skupine sledeči može: iz Gornjegrada gg. Ignac Rup in Jos. Prisljan; iz Mozirja gg. dr. Goričar in Martin Šuster; iz Rečice gg. Andr. Podhostnik, Fr. Štiglic, Fr. Rakun, A. Turnšek; iz Ljubnega gg. Ignac Fludernik, Franc Jeraj in Franc Lichtenegger.

š Slovensko gledališče v Celju. Poroča se nam, da pripravlja »Dramatično društvo« za nedeljo, 4. februarja, dr. Josip Ipavčev pantomimo »Možiček«, ki je že tudi na velikih nemških odrih dobro uspela. Dirigira gospod skladatelj sam. Isti večer se bosta igrali še dve drugi enodejanski.

š Zaroka. Zaročila sta se gosp. Franc Dreu, c. kr. finančni nadpaznik v Isoli, z gđno. Liziko Gajšek, gostilničarjevo hčerko v Poljčanah.

š Iz poštne službe. Prestavljena sta: poštni oficiant Franc Klasinc iz Poljčan v Ptuj in poštar Anton Krotnik iz Kirchberga v Šmarje pri Jelšah. — Poštna oficiantinja Ana Schlietler v Ptujju je začasno vpokojena.

š Umrla je v Vitanju mati celjskega industrialca Teppeya Cecilija Teppey. — V Celju je umrl bivši trgovec Anton Prevc v starosti 49 let.

š Nesreča. S Teharjev pri Celju se nam poroča: Na sejmu na Teharjih je udaril s kopitom 16letnega hlapca Janeza Ugod iz Št. Vida pri Šmarju konj, da je ta dobil veliko in težko rano. Prepeljali so ga nezavestnega v celjsko bolnišnico.

š V Dragoviču pri Ptujju je izvoljen za župana Fr. Čeh.

š Roparski napad. Ko se je ponoči vračal strojarski mojster Martin Globačnik iz Šoštanja domov, ga je nedaleč od mesta napadel neznanec, ga davil ter zahteval od njega denar. Globačnik se je neznanecu izvil in ga udaril s palico po glavi, nakar je napadalec zbežal.

š Napadeni stražnik. Iz Brežic se nam poroča: V eni zadnjih noči je prišel stražnik Oto Rajl v neko gostilno ter zahteval, naj se ista vsled že pozne ure zapre. V gostilni sta bila lončarski vajenec Friderik Mastnak in klobučarski pomočnik Jože Schalling, katerima je stražnik zapovedal gostilno zapustiti. Schalling pa se je vrغل na stražnika, ga pritisnil k steni ter ga začel daviti. Šele po daljšem času se je stražniku posrečilo se oprostiti. V veži pa se je Schalling zopet vrğel na stražnika, ga podrl na tla in ga pri tem ranil. Zdaj je šele stražnik potegnil sabljo ter udaril z njo na-

padalca po glavi, da je ta dobil težko rano. Schalling je hotel nato zbežati, vendar pa so ga vjeli in ga izročili okrajni sodnji v Brezicah.

— **Umrli** je v Gradcu odvetnik dr. Holtinger.

— **Nevaren ropar pobegnil.** Iz Zagreba v Celje došli trgovski potnik Kral je povedal policiji, da je na Zidanem mostu videl nevarnega roparja Dušana Svetanoviča, ki si izbira žrtve med ogrskimi in hrvaškimi ameriškimi izseljenci, ki se peljejo preko Zagreba — Zidanega mosta — Ljubljane v Trst. Več članov njegove tolpe imajo že zaprtih v Celju. Svetanoviča so vsled Kralove ovadbe iskali na vseh kolodvorih ob zgoraj omenjeni progi in res so ga prijeli na Vidmu. Zaprlji so ga v čakalnico; ko so pa prišli orožniki, da ga aretirajo, ni bilo roparja nikjer.

Dnevne novice.

+ **Deželni zbor kranjski** bo imel jutri sejo.

+ **Dr. Trillerjeva sreča.** Dr. Karol Triller je prišel danes v deželno zbornico z namenom, da izpusti pri točki o proračunu deželnega zaklada enega znanih svojih dolgovoznih govorov. Pri tem pa je imel izredno srečo. Že je prinesel cel kup papirnatih bomb, kar ga prime žalost za neslavno iz zbornice odislim Ribnikarjem. Nervozno je stopical po zbornici, vedno bolj mu je postajalo v zbornici zaduhlo, in ko je prišel dr. Krek svoje poročilo o deželnem zakladu, je dr. Triller šel na hodnik iskat svežega zraka in svežih misli. Dr. Krek je v par besedah končal svoje poročilo in zbornica je poročilo sprejela. Čez nekaj časa, ko je bilo na vrsti že drugo poročilo, prisopiha v zbornico dr. Triller. Debelo je pogledal na kup svojih papirjev, na mrtvorjeno svoje dete. Tako izredno srečo je imel danes dr. Triller. Nehote si je prihranil pomnožitev svojih dosedanjih blamaž.

+ **Stoletnica škofa Dobrile.** Dne 12. aprila bo 100 let, odkar se je rodil ranjki škof Jurij Dobrila, prvi buditelj hrvaškega in slovenskega naroda v Istri. Hrvatje v Istri bodo to stoletnico slovesno obhajali.

— **Poroka.** Dne 27. januarja dop. se poročila v romarski cerkvi na Trsatu nadporočnik Viktor pl. Andrejka-Livnogradski, sin Jerneja Andrejka pl. z Livnograda, c. kr. podpolkovnika v. p. in Milena Baccich-eva, hčerka Hinka Baccich, viteza reda Franja Josipa.

— **Za suplentko** na šoli v Srednji vasi pri Kočevju je imenovana gđ. Angela Kunej.

— **Semenj za živino in blago.** Iz Rakeka: Ker je naš okraj prost živinske bolezni, se vabijo vsi kupci in prodajalci na semenj za živino in blago, ki se vrši na Rakeku kakor navadno dne 30. januarja.

— **Stavka v Pulju.** V sredo dopoldne ob 10. uri so začeli vsi tukajšnji mestni delavci stavkati. Da ne bo meščanstvo brez pitne vode in da ne bo mesto v temi, je dalo poveljstvo vojne luke mestni plinarni in mestni vodovodni upravi potrebno število mornarjev kurjačev na razpolago.

— **Drava zamrznila.** V Osjeku je Drava čezinčez zamrznila in je led do 40 cm debel.

— **Zgradbena kitajskih ladij v Trstu.** »Zeit« poroča, da je kitajska vlada naročila pri tržaškem »Stabilimentu Tecnico« enega torpednega rušilca. Ladjo so že pričeli graditi.

— **Dečki umorili dečka.** V okolici Rovinja so napadli trije 14letni kmečki dečki svojega tovariša Dominika Barbierija in ga s koli ubili. Vse tri dečke-morilce so aretirali.

— **Mraz v Sarajevu.** V Sarajevu sta zamrznila na cesti 62letni paznik Bettauoni in neki 40letni turški sladšičar.

— **Ljudskošolski učitelj — fujakar.** Ljudskošolski učitelj v Pračnu, gosp. Zetković, je večkrat prošil za premeščanje v bližino Zagreba, da bi mogel nadzorovati fujakarsko obrt po pokojnem očetu in šolati svoje otroke. A prošnje so bile zaman. Ob zadnjih volitvah pa se mu je obljubilo, da bo prestavljen, če bo volil vladnega kandidata. Mož je na to ponudbo odgovoril s tem, da je volil po svoji vesti, potem pa učiteljevanje obesil na klin, se z družino preselil v Zagreb in prevzel obrt svojega očeta. Postal je fujakar in vozi pasazirje.

— **V osmrtnici Zabred** je včeraj pomoloma izostal dostavek: »Brez vsakega posebnega obvestila«, kar tem potom popravljamo.

— **Rop.** Dne 19. t. m. sta pri Lipni dva roparja napadla posestnika Andreja Maverja iz Kornjal, mu nastavila na prsi samokres ter ga s tem prisilila, da jima je dal ves denar v znesku treh kron, ki ga je imel pri sebi, nakar sta pobegnili proti Opčinam. Eden lopov je baje okoli 30 let star, je imel rdečkaste brke, kožuho vlnasto čepico in sivo zimsko suknjo; drugi je

pa okoli 25 let star, lahko oblečen in je imel športno čepico.

— **Demonstracije radi zapiranja trgovin.** 23. t. m. so se zbrali v Zagrebu po 7. uri zvečer pomočniki manufakturnih in modnih trgovin in v večjih skupinah hodili po ulicah, zahtevajoč v posameznih trgovinah, ki so bile še odprte, da se takoj zapro. Med trgovci in pomočniki se je namreč sklenil dogovor, da se specerijske trgovine zapirajo ob 8. uri zvečer, vse druge pa ob 7. uri. Trgovci so tudi takoj ugodili demonstrantom in zaprli trgovine, tako da ni bilo nobenih nemirov.

— **Umrli** je v Opatiji vpokojeni ravnatelj družbe Leykam Josefthal gosp. Leon Wodicka.

— **Najden vtopljenec.** Pri Barokovljah so potegnili iz vode truplo 43 let starega Antona Pregel iz Vipave.

DVEURNI BOJ MED TURKI IN ČRNOGORCI.

Carigrad, 25. januarja. (Zas.) Ponoči dne 22. t. m. je prekoracilo 30 črnogorskih vojakov pri Podgorici turško mejo. Črnogorce so opazili turški obmejni vojniki, ki so pričeli streljati na Črnogorce. Boj je trajal dve uri. Ubita sta bila dva Črnogorca.

OBISKI SRBSKEGA KRALJA.

Beograd, 25. januarja. (Zas.) Tukajšnji dvorni krogi izjavljajo, da obišče srbski kralj Peter začetkom majnika avstrijskega cesarja.

London, 25. januarja. (Zas.) Oficialno se potrjuje, da obišče kralj Peter letos poleti angleški dvor.

Ljubljanske novice.

lj **Slabo bodo naleteli tisti mestni uslužbenci**, ki bodo kaj verjeli tistim ljudem okoli »Dana«, katerih edino orožje je laž. Ljudem, ki se bore samo z lažjo, ni za stvar, ampak se z agitačnimi lažmi skušajo toliko časa prilizovati dokler jim to kaže. Tako se sedaj ti ljudje lažejo, da Rojina v mestnem posvetovalnem svetu ni imel nobenih zaslug za užitinske uslužbence. Tako si z lažmi hočejo pomagati ljudje, ki so se le radi strankarstva pričeli brigati za užitinske uslužbence, ko smo mi prevrnili na magistratu tisti koš, v katerem je ležala od liberalcev pokopana spomenica užitinskih uslužbencev in so videli, da mi ne bomo odnehali. Na naši strani so užitinski uslužbenci vedno videli resno skrb zanje in pošteno delo, zato tudi liberalne laži in liberalne hinavščine ne bodo nikogar premotile, kdor je tako razsoden, da sodi s svojo pametjo.

lj **Umrli** je danes v bolnici Jurij Cotman, ki je bil včeraj v Šiški poskodočan; povozil ga je namreč vlak.

lj **Duh omračil** se je 28 let staremu geometru Ivanu Černetu. Prepeljali so ga na Studenec.

lj **V konkurzu** je knjigar Drischel na Kongresnem trgu.

lj **Društvo inženirjev v Ljubljani.** Danes ob 8. uri sestanek v gornjih prostorih »pri Roži«. Predava gosp. stavbni svetnik ing. Ivan Sbrizaj o »Ljubljanskem barju in poplavih v notranjskih kraških dolinah«. Gostje dobrodošli.

lj **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Danes se poje prvič za neparabonente Weisova izborna opereta »Revizor« pri navadnih cenah. — V soboto se igra prvič Ivana Cankarja nova drama »Lepa Vida«. — V nedeljo popoldne burka »Vražji Rudi«, zvečer opereta »Revizor«.

lj **Ustanovni občni zbor »Ljubljanskega šahovskega kluba«** se vrši v petek dne 26. t. m. ob 8. uri zvečer v salonu gostilne »Stari Rimljan« na Rimski cesti št. 4. Vsi prijatelji šaha se vabijo k udeležbi.

lj **Ogrožen stražnik.** Ko sta v torek brata Franc in Jožef Ščurk prišla domov na Karolinsko zemljo, so bile hišne vrata že zaprte. Začela sta po njih razbijati in na ta način prišla v stanovanje, kjer sta začela siloma zahtevati večerjo. Franc je skočil k peči in skledo z večerjo vrgel po tleh, Jožef pa je skočil k očetu ter ga s tako močjo vrgel ob tla, da se je ubogi mož onesvestil. Ko starčku priskoči na pomoč njegova žena, jo je Franc tako udaril po ustih, da se ji je vlila kri in se je opotekla. Med tem časom je pa mož prišel k sebi ter hotel iti skozi okno po pomoč. Divja sinova pa skočita k njemu, ga zgrabita za vrat ter začeta vlačiti po tleh. Med tem se je pa ženi posrečilo uiti iz hiše in je šla po stražnika na Karlovske ceste. Ko ta prihitel k hiši, sta jo bila ljubezniva brata že popihala. Ko se je potem vrnil stražnik nazaj v mesto, so padli proti njemu štirje samokresni strelci, od katerih ga pa k sreči ni nobeden zadel. Zjutraj je policija oba divjaka aretovala ter danes izročila deželnemu sodišču.

lj **»Maškara«** po nevednosti. Predsinočnim je na Poljanski cesti srečal nek

gospod neko starejšo gospo, ki je bila po obrazu namazana s sajami, s klobuka so ji pa vihrali razni časniki. Začuden je postal pred njo ter jo vprašal po vzrokih nasmenjenja. Ta ga je pa še bolj debelo začela gledati in se nista mogla preje razumeti, da se je pogledala v zrcalo. Pod sajami ji je obraz zardel in začela je premišljevat in zagonetko takoj rešila. Začele so leteti ostre pšice na nekega neprisojnega šaljivca, kateremu bi se gotovo ne bilo godilo dobro, ako bi bil navzoč. Ko se je tega lišpa otrebila, je povedala svojemu rešitelju, da je bila v neki gostilni pri svojih znancih. Pred odhodom jo pa začne nek neznanec v šali objemati in prositi za roko njene hčere. Smejala se je pri slovesu gospa sama, a gosti so se pa še bolj držali za trebuhe in krohotali, ko so videli, kako naglo se je neumestnemu hudomušnežu med objemanjem posrečilo svojo »taščo okinčati«.

lj **Prekanjeni vajenec.** Pred kratkim je svojemu mojstru in starišem iz Zagreba ušel 16 letni ključavničarski vajenec Jožef Petrak ter se odpeljal v Trst, odkoder ga je včeraj policija poslala do Divače. Ker ni imel bora, da bi se peljal dalje, se je v Divači zaprl v vlaku v stranišče ter se tako srečno pripeljal v Ljubljano. Tukaj so ga na kolodvoru prijeli in izročili stražniku, da ga je odpeljal v brezplačno prenočišče.

lj **Nevaren tat.** Sinoči je prišel v branjarjo na Igriskem trgu nek mož in hotel ukrasti skodelico, v kateri je bilo 8 kron denarja. Ko je to služkinja opazila, je poklicala stražnika, da je neznanca aretoval. Pri uradu so konstatirali, da je možakar 38 letni tat in berač, že 15 krat predkaznovani Jakob Masterl iz Stare Loke. Izročili so ga sodišču.

lj **Vinska poskušnja.** Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani priredi danes v četrtek od 5. ure pop. do 9. ure zvečer v pokuševalni kleti pod kavarno »Evropa« javno poskušnjo pristnih vin. Pokušnje se vršijo redno vsak četrtek.

Telefonska in brzojavna poročila.

AEHRENTHAL GRE.

Dunaj, 25. januarja. Zdravstveno stanje grofa Aehrenthala se je tako zelo poslabšalo, da so mu zdravniki rujno svetovali, naj se poda na jug in sploh popolnoma opusti vse posle. Grof Aehrenthal boleha namreč na leukemiji in ima srčne slabosti. Vsléd tega je z gotovostjo računati, da v najkrajšem času vsled bolezni demisionira. Kot njegova naslednika se imenujeta bivši poslanik v Peterburgu grof Berchtold in sedanji poslanik v Parizu grof Seezen, ki ima več šans, ker je bil tudi poslanik pri Vatikanu in je o vatikanskih zadevah najboljše informiran.

DR. EBENHOCH BOLAN.

Dunaj, 25. januarja. Zdravstveno stanje bivšega ministra dr. Ebenhocha se je zelo poslabšalo.

OTVORITEV DALMATINSKEGA SABORA.

Zader, 25. januarja. Včeraj se je sešel dalmatinski deželni zbor. Navzočih je bilo 25 poslancev. Pravaši se seje niso udeležili. Govoril je novi namestnik grof Attems najprvo hrvaški, zatem laški. Prva redna seja je danes. Pričakuje se huda obstrukcija pravaških poslancev.

DEMONSTRACIJE PRI POGREBU USTRELJENCEV.

Dunaj, 25. januarja. Včeraj popoldne se je vršil pogreb bratov Polka, ki ju je v nedeljo na dunajskem vojaškem vežbališču Schmelzi ustrelila vojaška straža. Pogreba se je udeležila velikanska množica okrog 10.000 ljudi, zlasti je bilo mnogo žensk in otrok. Na pokopališču je prišlo do posebno burnih prizorov. Ženske so jokale, kakor bi jih bila napadla histerična epidemija. Gneča v mrtvašnici je bila tolika, da ste padli rakvi z odra in da so bili poteptani in pohojeni vsi venci. Na pokopališču je prišlo do burnih demonstracij proti vojaštvu. Policija je bila proti razjarjeni množici iz početka popolnoma brez moči in šele sčasoma, se ji je posrečilo napraviti tir med množico, da so mogli z rakvama do jame.

RUSINI NAROČILI ORODJE ZA OBSTRUKCIJO V PARIZU.

Dunaj, 25. januarja. Rusinski poslanci so svojčas poslali svojega zapupnika v Pariz, da nakupi primerno »glasno« aparate za hrupno obstrukcijo v gališkem deželnem zboru. Zapupnik pa v Parizu ni dobil, kar je iskal. Neki inženir mu je nato napravil načrte in aparate za hrupno obstrukcijo. Glavni aparati so: električni zvonec, ki ga prinese poslanec lahko v žepu, nadalje zelo močne piščalke in pa japonski gong. Ta koncert je tako mo-

čan, da se v zbornici ne čuje nobena besedica.

POSTNI ROP V INOMOSTU.

Inomost, 25. januarja. Tu se je nek goljuf, preoblečen v pismonošo, na pošti polastil 17.680 kron.

D' ANNUNZIJEVA PESEM KONFISCIRANA.

Milan, 25. januarja. Vlada je konfiscirala v knjigarni Treves zbirko najnovejših pesmi pesnika Gabriele d' Annunzio, ker se v nji nahaja »Canzone dei Dardanelli«, pesem o Dardanelah, v kateri se žali cesar Franc Jožef I., suveren zavezniške države.

POTRES.

Pulj, 25. januarja. Tukajšnji seismografski aparati so zaznamovali daljnji potres in sicer ob 5. uri 25 minut 5 sekund v daljavi 1000 km.

AVTOMOBIL ZAVOZIL V ODDELEK VOJAKOV.

Pariz, 25. januarja. Tu je nek avtomobil z vso močjo zavozil v oddelek vojakov. 10 vojakov je težko ranjenih, stotniku, ki je oddelek vodil, so se pa pretresli možgani.

DVA MORILCA ARETIRANA.

Maribor, 25. januarja. Policija je aretirala 23 letnega Engelberta Andree in 27 letnega Franca Serezna, ker sta zelo na sumu, da sta umorila juvelirja Scocka na Dunaju.

Cerkveni letopis.

— **Konferenca »Sodalitatis Ss. Cordis«** za ribniško dekanijo bo v sredo dne 31. januarja ob 10. uri v Ribnici.

Razne stvari.

Dolžnosti hišnih gospodarjev. Zamimivo razsodbo je izreko 23. t. m. dunajsko deželno sodišče. Neko izdelovalko cvetlic je na Mariahilfski cesti na Dunaju poskodoval kamen, ki je padel z neke hiše. Poskodovalka je tožila lastnika dotične hiše za odškodnino bolečin. Deželno sodišče je obsodilo hišnega gospodarja na plačilo 1000 K za bolečine, kakor na povračilo zdravniških stroškov in izgube zaslužka z utemeljitvijo, da ima oni, ki ima koristi od kake stvari ali podjetja, tudi nositi škodo, ki nastane pri zasledovanju interesov tega podjetja. Deželno sodišče je končno tudi izreklo, da je hišnemu gospodarju tudi dana prilika, preveliti škodo, ki nastane vsled nezgod, potom zavarovanja za jamstvo na družbe.

Milijonska dedščina. Iz Linca poročajo: Pred več kot 30 leti se je izselil brezposelni zidarski pomočnik Franc Mayr iz okolice Hausrucka v dijamentna polja v Južno Afriko. Od tega časa se ni o njem ničesar več slišalo. Pred nekaj časom pa je došlo iz Capstadta uradno poročilo, da je Franc Mayr v decembru 1911 umrl in zapustil 6 milijonov kron dvema sorodnikom, od katerih eden je poštni sluga v pokoju, Leopold Mayr v Geboltskirchnu, drugi pa je sin Leopolda Mayrja, ki živi menda na Virtemberskem. Svoja posestva je umrl Franc Mayr določil za ustanovo za revne otroke.

Vlom v litomersko okrajno sodišče. V noči na torek so izvršili neznanci drzen vlom v kazenski oddelek okrajnega sodišča v Litomericah. V pisarni kazenskega sodnika je bila vlomljena neka omara ter v njej premetani vsi akti, ki se tičejo tekočih kazenskih preiskav. Več aktov je bilo tudi ukradenih.

— **Mednarodne letalne prireditve v Aspernu leta 1912.** Vsled povabila avstrijskega Aerokluba se bo vršila prihodnja seja mednarodne zrakoplovne zveze »Fédération aeronautique internationale« dne 1. junija 1912 na Dunaju. Ob tej priliki se bodo vršile od 23. do 26. junija na letališču v Aspernu velike mednarodne letalne prireditve. Uvod k tem prireditvam bo polet iz Berolina na Dunaj, o čemer se že pogajata Aeroklub in Društvo nemških letaloteknikov. Polet bo šel čez Breslau in Moravsko. Odletni dan bo 16. juni, odletni prostor Berolin. V prvič pri velikih prekodelnih tekmah bo stavljen letalcem pogoj, da morajo leteti s pasazirjem.

Veiko električno podjetje v Srie-mu. V Novem Sadu se je osnovala družba, ki bo preskrbela z električno lučjo sriemska mesta: Novi Sad, Futok, Karlovce in Petrovaradin. Glavnica znaša 4.500.000 K; z občinami se je sklenila pogodba za 50 let.

Ne hranite mleka v bolnikovi sobi! Izkazalo se je, da uplivajo duhovi, katere vdihavajo krave, močno na kakovost njihovega mleka. Francoski higienist dr. Viet, ki je stvar raziskaval, je opazoval dvanajst krav, katere so se pasle v bližini slabo zakopane mrhovine mrtvega teleta. Duh gnilobe, ki se ga vdihavale te krave, je zadostoval, da

je izpridil njih mleko. Čudno je, da se je izpridilo tudi mleko krav, katere so prišle pri molzenju v dotik z onimi. Glasilo »Annales de medecine veterinaire«, ki opozarja na to dejstvo, omeni še druge slučaje, ki kažejo občutljivost mleka napram duhovom. Če stoji posoda z mlekom poleg slabo zamašene steklenice s katranovo vodo — kar se v bolnikovi sobi čestokrat pripeti — dobi mleko močan duh po katranu. Isto opažamo, ako se nahaja poleg terpentinovnega spirita. — Vse to nas opozarja, da je treba mleko iz bolnikove sobe odstraniti in da ne smemo piti ali pustiti piti mleko, ki se je nahajalo nekaj časa v bližini bolnika, posebno če ima nalezljivo bolezen. Krave pa moramo držati v zračnih hlevih, kjer ni slabih duhov.

Predavanje v Ljudskem domu.

Ob obilni udeležbi, zlasti od strani obrtnikov in mnogih inženirjev in drugega odličnega občinstva je predaval predvčerajšnjim g. ravnatelj V. Remec o proizvodnji in razvijanju elektrike ter ekonomskih pogojih za uspešno delovanje, rentabiliteto teh naprav. Predavanje je obsegalo predvsem pojasnila in razlago o strojih prvogibalnikih, ki izrabljajo surovo silo narave (toploto in moč padajoče vode). Na kratko je bilo podano bistvo batnih ali reciprujočih strojev, ki delujejo vsled pritiska pare ali eksplozivnih plinov v cilindru stroja. Tej vrsti strojev stoji nasproti turbine, parne, plinve, vodne turbine, ki vse izrabljajo silo s tem, da odtegnejo tekočemu mediju hitrost. Na podlagi slik o batnih, parnih in plinskih (Dieselovih) strojih ter vodnih turbin, razložila se je različna delovanja različnih strojev v poljudni obliki. Opisu »prvogibalnikov« sledil je opis elektrarn, električnih generatorjev, vrste toka, to je istomerni in izmenični tok, kojega slednjega se da transformirati na različne napetosti ter ga tako prilagoditi raznim razdaljam dalekovodov, da se zamorejo napeljavati na poljubne distance. V detajlno ilustracijo so sledile slike elektrarn v Karlovcu, Sillwerke za Inomost, nadalje slike ogromnih Niagarskih naprav, ki izrabljajo od Niagari danes skoraj že ravno toliko električne sile, kakor se je je proizvodilo l. 1910. v celi Avstriji. Tehničnemu delu predavanja so sledili podatki o osnovnih pogojih za rentabiliteto naprav. Dve vrsti namen zasleduje lahko električna naprava: zasleduje lahko električna naprava: obrestovanje v kolikor mogoče najvišji meri investiranega kapitala, ali pa tudi narodno-gospodarski napredek. Poljudno se pojasni, kako velikanski vpliv na rentabiliteto naprave in tudi ceno toka ima razmerje izrabe strojev. Če se ti rabijo le par ur na dan, morajo zaslužiti v tem kratkem času za pokritje izgube na zaslužku vseh drugih 20 ur, za katere je treba plačevati amortiziranje naloženega kapitala. Velezanimiv opis, kako si znajo pomagati Amerikanci, da zvišajo razmerje uporabe strojev, kako znanstveno študirajo napredne elektrarne (v Monakovem) razpredelbo tarifa za tok, kako bi si tudi pri nas lahko pomagale elektrarne do boljših dohodkov in nižjih cen, je zaključil predavanje. — Prihodnji tork predava g. drž. in dež. poslanec profesor Jarc o političkih strankah v Nemčiji. Z ozirom na državnozbornske volitve v Nemčiji bo tudi to predavanje jako zanimivo in podučno.

GOSPODARSKE VESTI.

Davka prosto 4odstotno avstrijsko državno rentno posojilo. Na podlagi zak. z dne 11. junija 1901, drž. zak. št. 66, in z dne 25. decembra 1911, drž. zak. št. 239, izdaja c. kr. finančni minister obligacije v nominalnem znesku 200 milijonov kron na podlagi zakona z dne 2. avgusta 1892, drž. z. št. 131, ustanovljenega 4odstotnega davka prostega državnega rentnega posojila. Zadolžnice se glase na lastnika, imajo označbo: »Lit. B, obrestni roki 1. junij in 1. december« ter bodo izdani v odstavkih po 100 K, 200 K, 1000 K, 2000 K, 10.000 K in 20.000 K. — Novo rentno posojilo bo v ponedeljek, dne 29. januarja 1912 razpisano v subskripcijo. Cena subskripcije je določena na 90/25 odstotkov, tako da se obrestuje to posojilo približno po 4 1/2 odstotka. Isti dan se bodo tudi vršila subskripcija na 130 milijonov kron 4odstotnih avstrijskih državnih zakladnih listov, vračljivih v treh letih po kurzu 98/50; natančnejša tozadevna pojasnila so razvidna iz dotičnih oglasov dnevnikov. Prijave sprejema že sedaj Podružnica c. kr. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani (Franc Josipa cesta šte. 9), katera tudi radevolje ustreže z vsakimi zahtevanimi pojasnili. 244

Pogum in moč življenja zahtevata zdravo telo in zdrave živce. Kdor hoče ohraniti svoje telo delozmožno in svoje

živce ojačiti

ne bo našel boljšega sredstva kot priznano dolgo preizkušeno Scott-ovo emulzijo z apnenimi in natronhipofosfiti. Ze 35 let se je izkazal svetovni sloves Scott-ove emulzije kot popolnoma izboren pri onemoglosti in oslabelosti in se vedno bolj utrdil, kar je poglavito pripisovati dejstvu, da se vporabljajo pri napravljanju

Scottove emulzije

v vseh sestavinah le najboljše sirovine.

Pri nakupu naj se zahteva Scott-ovo emulzijo. Znamka »Scott«, ki je že med 35 let vpeljana, jamči za dobroto in učinek. — Cena izvirni steklenici K 250. Dobi se v vseh lekarnah.

Prisna samo s to znamko — ribicem — kot garancijskim znakom Scottovega ravnarja.

„Mars“ Ivándska grénčica
je prvovrstno čistilno sredstvo.
Njen okus je grenkoslan, ne neprijeten in se tudi otrokom dopade.
Glavni zastopnik za Kranjsko: Franc Schantel, Ljubljana, Frančiškanska ulica.
Skladišče v I. ljubljanskem javnem skladišču Krisper - Tomažič, društvo z o. j. 3583

Gospodu pl. TRNKOCZY-JU lekarju v Ljubljani.
Najtopleje se zahvaljujem za točno dopošiljatev sladnega čaja — znamka „SLADIN“. Isti je v resnici izredno prijetna pijača in gre bolje v slast kot kitajski čaj z rumom.
Velepoštovanjem 179
Fran Mayerhofer.
Budapešta, 10. oktobra 1911.

Zahvala. 240
Vsem, ki so nam povodom prebridke izgube našega preljubega soproga, oziroma očeta
Ivana Borštnar posestnika v Bruni vasi
izrazili srčno sočutje ter spremili dragega rajnika k večnemu počitku, izrekamo našo iskreno zahvalo.
Osobito se zahvaljujemo velečenjenim gospodom občinskim odbornikom tržiškim, velečenjenim gospodom pevcem mokronoškim, prečastiti duhovščini, ter vsem cenjenim sorodnikom, prijateljem in znancem.
Bruna vas pri Mokronogu, dne 23. januarja 1912.
Žalujoča rodbina Borštnar.

Meteorološko poročilo.
Višina n. moriem 306-2 m, sred. zračni tlak 736-0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Vrednina v 24 urah v mm
24	9. zveč.	735-9	7-8	sl. svzh.	oblačno	
25	7. zjut.	732-6	5-0	sl. szah.	dež	3-9
	2. pop.	729-2	7-0	sl. jvzh.		

Srednja večerajšnja temp. 8-2, norm. 2-19.

Valilnica 238
K 45 vali bolje kot vsaka kokoš. Zastoj na poskušnjo. G. MÜCKE, Pottendorf, št. 40 pri Dunaju.

Išče se izvežban solicitator za odvetniško pisarno na dežel.
Plača po dogovoru. Naslov se izve pri upravi »Slovenca« pod št. 241. 241

Spretno dekle v starosti od 16 do 20 let, tudi začelnica z dežele se išče za trgovino meš. blaga v večjem kraju na deželi. Vstop takoj. Naslov pove iz prijaznosti upravništvo »Slovenca« pod šifro »Trgovina«. 209

Zahvala.

Za vsestransko izkazano srčno sočutje povodom prebridke izgube mojega nad vse ljubljenelega soproga, gospoda

Rudolfa Kunstelj-a

posestnika in gostilničarja, staroste »Radovljiškega Sokola« in načelnika prostovoljne požarne brambe v Radovljici

izrekam tem potom svojo iskreno zahvalo in sicer: gospodu dr. A. Levičniku iz Ljubljane za ljubeznivo zdravniško pomoč, ki jo je izkazal rajnemu ves čas njegove bolezni, g. monsignoru Iv. Ambrožu za očetovsko skrb, ki jo je izkazal pokojniku v zadnjih njegovih trenutkih, g. Fr. Dolžan za bratsko naklonjenost, ki jo je tako rajnemu kakor tudi meni izkazal ves čas bolezni in ob smrti pokojnega.

Povodom veličastnega pogreba, ki je bil jasn dokaz, kako obče ljubljen je bil moj soprog — kar mi je v veliko tolažbo pri tej bridki izgubi — se imenovana iskreno zahvaljujem č. gg. duhovnikom za spremstvo, sl. Sokolskim društvom iz Bleda, Javornika, Jesenic, Kranja, Radovljice in Trziča za izredno mnogoštevilno udeležbo pod pečestvom župnega staroste notarja g. M. Marinška; vsem zastopnikom sosednih gasilnih društev in sicer iz Begunj, Bleda, Breznice, Bohinjske Bistrice, Mošenj, Ljubnega, Radovljice, Škofjeloke in Trziča; gg. pevcem, osobito g. pevovodju nadučitelju V. Zavri-u za ganljive žalostinke; gg. c. kr. uradnikom, na čelu jim g. c. kr. okrajnemu glavarju Fr. Župniku in g. sodnemu svetniku Fr. Regally-ju; dalje vsem mnogobrojnim od blizu in od daleč došlim prijateljem in znancem, damam in gospodom, ki so spremili pokojnika k zadnjemu počitku. Slednjic naj sprejmejo mojo zahvalo vsi darovalci in darovalke prekrasnih venec, kakor tudi vsem onim, ki so mi izjavili pismino svoje sočutje. Hvala iskrena!

V Radovljica, 22. januarja 1912.
245 **Neža Kunstelj.**

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta, 24. januarja.
Pšenica za april 1912 11-81
Pšenica za oktober 1912 11-03
Rž za april 1912 10-41
Oves za april 1912 9-81
Koruza za maj 1912 8-76

Elegantne in trpežne so prave 250 PALMA
pete iz kavčuka za čevlje.

Šofer, absol. Stuttgarter Auto-Technikum z drž. izkušnjo in licenc. Iščo službo takoj ali pozneje. Fr. Lashahar, Sveti Jurij ob Ščavtci, Radg. Štaj. 243

Dražbeni oklic.

Prodalo se bode dne 31. januarja in 1. februarja 1912 dopoldne ob 9. uri v Ljubljani, Pod Turnom 5 (Hotel Tivoli) na javni dražbi:

razna sobna in kuhinjska oprava, 1 orkestrijon, steklenice, porcelanina, namizno perilo, vino v sodih in v steklen., prazni sodi itd.

Reči se smejo ogledati dne 31. januarja in 1. febr. 1912 v času med 9. do pol 10. ure dopoldne na mestu prodaje.

C. kr. okr. sodišče v Ljubljani, odd. V dne 27. decembra 1911.

Dražbeni oklic.

Prodalo se bode dne 29. in 30. januarja 1912 dopoldne ob 9. uri v Ljubljani Tržaška cesta št. 21, potem v Spodnji Šiški št. 95 in v Stepanji vasi št. 68 na javni dražbi:

razno špecerijsko blago, moka, vino, sodi, sobna in prodajalniška oprava.

Reči se smejo ogledati dne 29. in 30. januarja 1912 v času med 9. do pol 10. ure dopoldne na mestu prodaje.

C. kr. okr. sodišče v Ljubljani, odd. V dne 9. januarja 1912.

Vabilo XXX. rednemu občnemu zboru

»Kmetске posojilnice na Vrhniki«
registrirane zadruge z omejenim poroštvom
ki bo

v petek, dne 2. svečana t. l., ob 3. uri popoldne v zadržni pisarni na Vrhniki.

- DNEVNI RED:
1. Poročilo ravnateljstva.
 2. Poročilo nadzorstva o računskem sklepu.
 3. Sklepanje o razdelitvi dobička.
 4. Volitev ravnateljstva in nadzorstva.
 5. Sprememba pravil.
 6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi NAČELSTVO.

BILANCA

IMETEK. »Kmetске posojilnice na Vrhniki« za l. 1911. DOLGOVI.

	kron		vin.	kron		vin.
1 Račun posojil:						
Stanje konec leta 1911	2250452	26				
2 Račun obresti:						
Zaostale obresti	41607	76				
3 Račun denarnih zavodov:						
Stanje naloženega denarja	466492	24				
4 Račun poštno-hran. urada:						
Saldo konec leta 1911	1299	36				
5 Račun vrednostnih listin:						
Stanje 31. decembra 1911	15350	—				
6 Račun prehodnih zneskov:						
Zaostali eksekucijski stroški	835	06				
7 Račun inventarja:						
Končna vrednost	450	—				
8 Račun zadržnega doma:						
Stanje vrednosti 31. decembra 1911	54935	47				
9 Račun blagajne:						
Gotovina konec leta 1911	32160	66				
	2863582	91				
1 Račun deležev:						
72 zadržnih deležev à 200 K	14400	—				
2 Račun hranilnih vlog:						
Glavnica K 2535852-41						
Kapital obresti „ 90955-94	2626508	35				
3 Račun obresti:						
Predplačane za leto 1912 K 487-20						
Zadržnikom dolžne „ 648-—	1135	20				
4 Račun denarnih zavodov:						
	742	—				
5 Račun rezervnih zakladov:						
1. Stanje glavnega rezervnega zaklada K 146325-46						
2. Stanje pos. za izgube „ „ 16374-42						
3. Stanje pokojninskega rezerv. zaklada „ 48707-70	211407	58				
6 Račun izgube in dobička:						
Čisti dobiček za leto 1911	9089	78				
	2863582	91				

Za obrtnike.

Vajeniški dom. Z zadovoljstvom sem prečital listov članek o propadu obrti na deželi in o težkoči spraviti vajence k mestnim mojstrom v uk in delo. Predlog, katerega je stavil v deželnem zboru g. poslanec Jarc, da se namreč sezida Vajeniški dom, se mi zdi tako umesten, da par stvari omenim. Vajeniški dom bo tudi na korist meščanskim rokodelcem, ki bodo dobili z lahkoto vajencev, ki bodo imeli pošteno prenočišče in hrano za ne pretirano ceno. Obrtnik bo dobil tudi še ne pokvarjene fante v poduk, ki imajo poleg telesne krepkosti tudi resno voljo, da se kaj poštenega nauče v svoji obrti. Danes so mojstri navržani na fante iz mesta ali najbližje okolice in ti delajo mojstrom večkrat prav neprijetne pregrevance, ker je mnogo izmed njih že preveč »zrelih«. Mojster sam pa ne more vzeti fanta iz dežele v poduk, ker je sam navezan na svoje male prostore in je zadovoljen, če jih sploh še ima. Obrtnik dobi itak težko primerne prostore za svojo obrt, ker mu je prvič vse predrago, drugič pa mu dela obrtna oblast razne sitnosti. Nazadnje pa pride še obrtni nadzornik, ki mu za delavne prostore predpiše gotove pogoje. Ali naj si obrtnik najame pri takih žalostnih razmerah še stanovanje z 4 sobami, da bode mogel spraviti vajence pod streho? Razmere mu tega ne dopuščajo, saj je vesel če more vsaj za svojo družino najeti potrebno stanovanje. Upajmo, da bode Vajeniški dom v tem oziru te nedostatke odpravil. Ako bo deželni zbor v ta namen v prihodnjih dneh sklenil postaviti primerno vsoto za zgradbo zavetišča vajencev, in ako bodo naši obrtniki sedaj prave moze volili v obrtno zbornico, ki bodo imeli kaj smisla za naše težnje, bo ta koristen načrt kmalu uresničen.

Razmere v Metliki.

Iz Metlike se nam piše dne 16. januarja 1912: Govori se, da se je kazensko postopanje proti zločincem ki so na dan volitve dne 13. decembra 1911 zvečer v kmetijsko društvo streljali in hiše nekaterih naših na glavnem trgu onesnažili, vstavilo, češ, da je sodno dognano, da se ni streljalo. — Zvedenca, ki je to potrdil, bi mi radi poznali! Čujemo, da se sploh ni zaslišal noben strokovnjak. — Poslovodja Koren in kanclist Vovk sta pripravljena pod prisego potrditi, da se je streljalo; saj je vendar strel frčal mimo glave zadnjega, ki je bil od vrat vsaj 6 do 7 metrov odaljen.

Nam se res čudno zdi, da se na tako skrajno hudoben čin tako malo važnosti polaga. Ker liberalci nas dolže, da smo si sami šipe pobili, zahtevamo mi, da se kazensko postopanje ponovi in vse priče pod prisego zaslišijo. Zahtevamo, da se zasliši pod prisego tudi oni mož, ki je s preiskovalnim sodnikom v kmetijskem društvu govoril o grožnji pri Treh farah in v gostilni pri Malešiču na dan volitve okoli 10. ure dopoldne, katerega se pa sploh ni povabilo k sodišču.

Tudi zahtevamo, da se zasliši vojak strokovnjak bodisi iz Ljubljane ali Karlovca, ne pa kak metliški lovec! —

Sklenili smo, nikdar odgovarjati na dopise v »Narodu« in drugih liberalnih listih, ker nam je znan liberalni program: da se mora vse, kar liberalci nepoštenega store, na »klerikalce« zvaliti. Vendar pa moramo pribiti to, da je res, da so pri sodnem predstojniku g. dr. Feorsterju šipe na oknu pobili. Stvar je tale: Ko je drugo jutro po zločinu prišel Ignac Koren h g. okrajnemu sodniku dr. Feorsterju in ga prosil, naj on preiskavo vodi, je ta rekel: Saj so tudi meni šipe pobili.

Pojasnilo se pa je, da se je bila šipa pobila 1. 1910. (baje ob času neke volitve, najbrže zato, ker so ga imeli liberalci na sumu, da ni liberalno volil. Tako je s to pobito šipo.

Kakšne surovosti uganjajo nekateri liberalci. G. župan Jutraž je ukrenil, da se na božično noč ne bi kalil mir in red, a zato ga je napadel neki liberalci, ki je bil radi tega obsojen na 8 dni zapora.

Da niso vsi Metličani slabi in pokvarjeni, tudi mi potrdimo, le takozvana inteligenca ni veliko prida, ker je pokvarjena. — V Metliki ne bode tako dolgo normalnih razmer, dokler ne dobimo gerenta, ker so županu sedaj roke vezane. To je res, vse drugo pa, kar liberalci trde, je pa liberalna zloba in laž.

Koroške novice.

K Slovenski umetniški koncert v Celovcu. V nedeljo, dne 21. prosinca, sta priredila prvi slovenski umetniški koncert v korist spomeniku bratov Ipavicev gospoda dr. Bela Stuhca in stud. comp. Makso Unger, oba spodnještajerska rojaka. Slovenski koncert umetniškega značaja — v Celovcu, pomeni mnogo! Koncert se je izvršil ob lepi udeležbi prijateljev slovenske glasbe prav častno. Na sporedu so bile razven treh točk same skladbe dr. Benjamina Ipavica za en glas in klavir, torej nekak »Ipavičev koncert«. Drugo vprašanje je seveda, če ob takem sporedu ne trpi privlačnost mnogovrstnosti. Zato je gospod Stuhc prav storil, da je poleg Ipavičevih skladb vzel v program še Risto Savinjo samospeva »Predsmrtnica« in »Zimska idila«, ki ju je pevec, zlasti zadnjo, izborno interpretiral. V Ipavičevih samospevih »Mak žari«, »Čez noč, čez noč«, »Božji volec« pa vsled ozkih mej, v katerih se gibljejo te skladbe, ni mogel razviti svojega glasu in priti do popolne veljave. Zelo lepo je interpretiral slednjo in v končnem pp. izborno označil nežno zamišljenost dečka. Najbolj sta ugajala Ipavičeva samospeva originalna »Cigančka Marija« in »Menih«. V prvem zahteva skladatelj od pevca posebno obsežnost glasu, drugi pa je bil glasovni legi pevca posebno prilježen. Zelo ste ugajali tudi Ipavičevi skladbi ljubka »Pomladni veter« in »Oblaku«. G. dr. Bela Stuhc je žel mnogo priznanja in je to tudi zaslužil. Sicer ni bil popolnoma disponiran, zlasti v začetku ne, kar je seveda razumljivo, ker dolga vožnja iz Ptuja do Celovca in to še v zimskem času vsakega pevca nekoliko utruji; to se je opazilo pa le v najvišjih legah in pri pp. Sicer je pa njegov glas izredno mehak in gibčen in je zlasti v srednji in nizki legi ohranil tisto gorkoto in prijetno barvo, ki smo jo pri g. dr. Stuhcu tako občudovali že pred dolgim časom, ko je v prvi moški, za petje najboljši dobi prepeval v »Narodnem domu« v Celju. Občinstvo je pevcu tako aplavdiralo, da je dodal še melodiozni, nežni Volaričev »Pogled v nedolžno oko« in ponovil »Božjega volemka«. Zelo spretno ga je spremljal na klavirju g. Makso Unger, stud. comp. na dunajskem konservatoriju, ki se je izkazal ta večer tudi v samostojnem nastopu kot skladatelj in pianist s svojim »Scherzo«, katerega je občinstvo sprejelo z dolgotrajnim aplavzom. G. Unger je še mlad, pa zelo nadarjen umetnik, kateremu smemo prorokovati še lepo bodočnost v glasbeni umetnosti. Ideja, koncertirati v korist spomeniku bratov Ipavicev, ki jo je sprožil vneti čestilec teh dveh mnogozasluznih slovenskih skladateljev gospod dr. Bela Stuhc, je bila zelo srečna, vse hvale vredna in tudi — uspešna. Če priredita umetnika enake koncerte še v drugih mestih, bo spomenik bratov Ipavicev kmalu stal. Z velikim veseljem smo to pot opazili, kakor še nikdar prej, da imamo v Celovcu že zelo lepo število razumnštva in bi bilo želeli le več medsebojnega stika, v prid slovenski reči in lastni zabavi.

Iz rdečega labora.

Ij **Ali je to pošteno?** Soc. demokracija imajo za tukajšnjo tobačno tovarno neko društvo, kateremu se pravi: Strokovna zveza tobačnih delavcev in delavk avstrijskih v Ljubljani. Človek bi mislil, da je to kako samostojno društvo, toda, kakor vse drugo, tako je pri soc. demokratih tudi to ljubljansko takozvano društvo le majhen lijak, v katerega se stekajo dohodki za dunajске obersobčije. To se je pokazalo zadnjič pri tukajšnjem sodišču. Neka Marija Tekavc je prišla na to, da se pri socijih samo plačuje, ničesar pa ne dobi, zato jim je hrbet obrnila. Zahtevala pa je, naj se ji izroči njena knjižica, v kateri je bilo vpisano, koliko je vplačala in kakšne pravice ima nasproti društvu. Postava čisto jasno govori, da ima član pravico do take knjižice, soc. demokratje pa tega nočejo vedeti in prikrajšujejo svoje nekdanje člane v njihovih pravicah. Pravilno in pošteno bi bilo, vsakemu dati, kar je njegovga, toda rdečkarji se boje, da ne bi ljudje iz knjižic posneli, kakšne pravice da imajo do njihovega takozv. društva. Drugod se tako ne dela. Če ima kdo proti meni kake pravice, mu jih ne smem prikrajševati! M. Tekavc si je najela zastopnika, da ji izposluje njene pravice. Dr. Pegan je v njenem imenu najprej opominjal rdečkarje, naj knjižico izroče, ker to ni izdalo, je vložil tožbo. Seveda ob vložitvi tožbe ni imel v rokah knjižice in tudi ni vedel, kakšno »društvo« je ta strokovna zveza.

Zato je mirno vložil tožbo v Ljubljani. K razpravi pa pride za rdečkarje njih zastopnik, in kaj ugovarja na tožbo? Najprej pravi, da v Ljubljani sploh društva ni, ampak, da je tako društvo le na Dunaju, — v Ljubljani se samo za društvo plačuje. Zato bi se moralo tožiti društvo na Dunaju. Drugi ugovor je pa ta, da se rdečkarjev pred sodiščem sploh tožiti ne sme, češ, da spadajo vsi prepri iz društvenega razmerja po § 17 pravil, pred društveno razsodišče. Kako pošten je bil ta ugovor se razvidi iz tega, ker je Marija Tekavc iz društva že prej izstopila, predno je ta § 17 nastal. Kaj so po njenem izstopu sklenili, Marije Tekavc čisto nič ne briga. Kljub temu je sodišče tožbo Marije Tekavc zavrnilo, ker je g. sodnik prišel do prepričanja, da v Ljubljani res ni društva, ampak da se v Ljubljani samo plačuje in da društvo obstoji le na Dunaju. — Raje, kakor da so se sociji spustili v to pravdo, naj bi bili storili, kar je njihova dolžnost, t. j. knjižico naj bi vrnili tistemu, čegar je. Sicer pa naj nikar ne mislijo, da je s tem stvar končana, kajti dr. Pegan nam je povedal, da bode stvar tiral do skrajnosti.

KNJIGOTRŽTVO.

Župne urade in dušne pastirje vobče prosimo, da priporočajo novoporočencem naslednje knjige, v katerih so jasno opisani in obrazloženi temelji srečnega in Bogu dopadljivega zakonskega življenja: Zabukovec Janez: »Pouk zaročencem in zakonskim«, vez. 1 K 40 vin.

Jeglič dr. Anton Bonaventura: »Ženinom in nevestam«. Pouk za srečen zakon. 30 vin.

Jeglič dr. Anton Bonaventura: »Staršem«. Pouk o vzgoji. 60 vin.

Vse te knjige se dobe v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Nova češka tehnika v Prahi. Listi poročajo, da namerava vlada za praško češko tehniko zgraditi novo poslopje v Vinogradih, ker je sedanje spričo vednovečjega števila slušateljev postalo pretesno. V dosedanjo tehniko pa bi se preselila praška nemška tehnika.

LEPO STANOVANJE

s štirimi (eventualno tremi) sobami se odda: Slovenski trg šte. 8 (pred sodnijo) s 1. februarjem 1912. — Več pri hišniku. 248

Proda se zaradi družinskih razmer dobro idoča

Išče se primeren

lokal

za gostilničarsko obrt v sredi mesta za termin maj. Naslov pove uprava „SLOVENCA“ 226

»DIE ZEIT«, zelo razširjen dunajski list, piše v šte. 2908, Dunaj, sobota, dne 29. vinotoka 1910, na strani 10 pod naslovom: Narodnogospodarska revija »Časa«. Dalje »NAŠ OTROK« Casopis za vzgojo in varstvo otrok, Dunaj, V. letnik, šte. 2, koncem maja 1907. — Potem: »NARAVNI NAČIN ZDRAVLJENJA« Glasilo za praktično higijeno na Dunaju decembra 1910. šte. 421, 22. letnik pišejo sledeče:

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga otročja redilna sredstva 1 do 3 K, velja »SLADIN« ali dr. pl. Trnkóczy-ja »SLADNI ČAJ« 1 zavojček z 1/2 kg samo 50 vin. Na tisoče otrok ga zavživa z najboljšim uspehom. — Glavne zaloge v Ljubljani lekarna Trnkóczy, zraven rotovža na Dunaju v lekarnah Trnkóczy: VIII., Josefstädterstrasse 25; III., Radetzkyplatz 4; V.; Schönbrunnerstrasse 19; v Gradcu, Sackstrasse 3. Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna tvrdka. — Preizkušeno lekarniško blago. — Drogijške cene. — Mastin za živinorejce. — Telefon šte. 190.

Mnenje gospoda dr. Iv. Dragomiroff-a

Sofija.

Gospod J. Serravallo

Trst.

Poznam Vaše Serravallovo Kina-vino z železom; mnogokrat ga priporočam v svoji praksi in mnogi bolniki so bili z njim zadovoljni. Priporočam ga slabotnim in nervoznim osebam, bolnim vsled pomanjkljive hranitbe, malokrvnim in limfatičnim, bolnim na prehlajenju in onim, ki jim ne diši nobena hrana. Podal sem ga neki sorodnici, ki je bila malokrvna, živčno-slabotna, bolna na grizi ter nespanju, in ki ni mogla ničesar jesti. Bila je letos tri mesece na deželi in je porabila v tem času štiri buteljke Vašega Serravallovega Kina-vina z železom. Goriimenovane bolezni so izgubile, telesna teža se je pomnožila za štiri kilograme, hranitev in splošno notranje delovanje sta se uredila. Druge posebne uspehe sem dosegel pri dveh slabih, bledih in limfatičnih dečkih v starosti sedmih in štirinajstih let, ki sta — ne da bi šla na deželo — porabila sedem buteljk Vašega vina in pri katerih se je teža pomnožila, in sicer pri prvem za tri kilograme, pri drugem pa za tri in pol, in to v času treh mesecev, in sedaj sta dobre konstitucije.

Sofija, 18. oktobra 1909.

Dr. Iv. Dragomiroff.

: Naročajte „Slovenca“ :

Zahvala.

245

Podpisani si štejemo v dolžnost izkroti povodom smrti naše ljubljene soproge, matere in stare matere, gospe

Ivane Lapajne

našo najtoplejšo zahvalo vsem, ki so nas v bridkih urah tolažili. Posebno se pa zahvaljujemo prečastiti duhovščini, zdravniku g. dr. Števraku, Katoliškemu društvu, Godbenemu in Gasilnemu društvu, ter Krčmarski zadrugi in vsem drugim udeležencem pogreba.

Idrija, 21. januarja 1912.

Žalujoča rodbina.

Hiša

185

se proda zavoljo preselitve v sredini mesta. Poizve se na Marije Terezije cesti 16 pri gospej Orešič v Ljubljani.

Organist - občinski tajnik

dobi takoj službo v zdravništvu Toplice (Dol.). Zeli se osebna predstava zaradi plače pri obeh uradih. 225

Župni urad v Toplicah pri Novem mestu.

M. TUŠEK, LJUBLJANA

Stari trg 28

trgovina s steklom, porcelanom, svetilkami, podobami in zrcali po najnižjih cenah

se priporoča prečastiti duhovščini in slavnim cerkvenim predstojništvom za lastno

umetno izdelovanje slikanih cerkvenih oken.

Načrte in proračune na željo. — Solidna postrežba.